

Powiatowy Urząd Pracy w Sokołowie Podlaskim

ul. Oleksiaka Wichury 3, 08-300 Sokołów Podlaski

tel.: 0 25 787 22 04, 0 25 781 71 30, fax.: 0 25 781 71 49

e-mail: sekretariat@pup.sokolowpodl.pl

Miasto Sokołów Podlaski

Gmina Bielany

Gmina Cerańów

Gmina Jabłonna Lacka

Miasto i Gmina
Kosów Lacki

Gmina Repki

Gmina Sabnie

Gmina Sokołów Podlaski

Gmina Sterdyń

Sprawozdanie z działalności Powiatowego Urzędu Pracy w Sokołowie Podlaskim w 2016 roku

Sokołów Podlaski, luty 2017

SPIS TREŚCI

WSTĘP	4
I. Ogólna charakterystyka miasta Sokołów Podlaski i powiatu sokołowskiego	6
1. <i>Obszar ludności w powiecie</i>	6
2. <i>Podmioty gospodarcze w powiecie</i>	7
II. Charakterystyka rynku pracy powiatu sokołowskiego za 2015 rok	8
1. <i>Poziom i stopa bezrobocia</i>	8
2. <i>Napływ i odpływ bezrobotnych w poszczególnych miesiącach</i>	12
III. Struktura bezrobocia	16
1. <i>Bezrobotni według wieku</i>	16
2. <i>Bezrobotni według wykształcenia</i>	17
3. <i>Bezrobotni według stażu pracy</i>	19
4. <i>Bezrobotni według czasu pozostawania bez pracy</i>	20
5. <i>Bezrobotni według płci</i>	22
6. <i>Bezrobotni zamieszkali na wsi</i>	24
7. <i>Bezrobotni z prawem i bez prawa do zasiłku</i>	26
8. <i>Bezrobotni w szczególnej sytuacji na rynku pracy</i>	27
IV. Usługi rynku pracy	33
1. <i>Pośrednictwo pracy</i>	33
2. <i>Usługi EURES</i>	35
3. <i>Poradnictwo zawodowe</i>	36
4. <i>Organizacja szkoleń</i>	38
V. Instrumenty rynku pracy	40
1. <i>Jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej</i>	40
2. <i>Refundacja kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy</i>	41
3. <i>Staż u pracodawcy</i>	41
4. <i>Prace społecznie użyteczne</i>	42
5. <i>Prace interwencyjne</i>	43
6. <i>Roboty publiczne</i>	44
7. <i>Pomoc osobom do 30 roku życia</i>	45
8. <i>Refundacja pracodawcy lub przedsiębiorcy części kosztów poniesionych na wynagrodzenia, nagrody oraz składki na ubezpieczenie społeczne skierowanych bezrobotnych do 30 roku życia</i>	47

9.	<i>Dofinansowanie wynagrodzenia za zatrudnienie skierowanego bezrobotnego, który ukończył 50 rok życia</i>	48
10.	<i>Krajowy Fundusz Szkoleniowy (KFS)</i>	49
VI.	Programy i projekty rynku pracy	51
VII.	Realizacja form pomocy osłonowej dla osób bezrobotnych	56
1.	<i>Profilowanie osób bezrobotnych</i>	56
2.	<i>Decyzje administracyjne, zaświadczenia i inne informacje</i>	58
3.	<i>Świadczenia dla bezrobotnych</i>	59
VIII.	Gospodarka finansowa	60
IX.	Organizacja i funkcjonowanie Urzędu	63
1.	<i>Zatrudnienie – polityka kadrowa</i>	63
2.	<i>Działalność kontrolna</i>	63
	Podsumowanie	65

WSTĘP

Rynek pracy stanowi istotną dziedzinę działania rządu każdego kraju. Ponieważ problemy rynku pracy mają wymiar ekonomiczno – społeczny, państwo musi prowadzić tu działania z pogranicza polityki gospodarczej i polityki społecznej. Zadaniem instytucji powoływanych w celu regulacji rynku pracy jest prowadzenie działań mających przyczynić się do poprawy sytuacji nierównowagi na tym rynku. Szczególnie powinny się one skupić na zmniejszaniu bezrobocia, które stanowi ogromny problem wielu krajów o gospodarce rynkowej, w tym również Polski. Działania państwa mające na celu zwiększanie zatrudnienia oraz przeciwdziałanie negatywnym skutkom bezrobocia koncentrują się na zwiększaniu popytu na pracę – współtworzeniu nowych miejsc pracy oraz usprawnianiu funkcjonowania rynku pracy poprzez pośrednictwo pracy, doradztwo zawodowe, monitorowanie poszukiwania pracy, szkolenia oraz wsparcie dla przedsiębiorców. Między innymi ułatwiają powrót na rynek pracy długotrwale bezrobotnym, osobom powracającym po okresie nieobecności oraz wspierają wchodzenie na rynek ludzi młodych. Niektóre z aktywnych polityk rynku pracy ukierunkowane są jednocześnie na realizację postulatów polityki społecznej tzn. zapewnienie dochodu i przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu.

Rok 2016 przyniósł poprawę sytuacji na sokołowskim rynku pracy. W skali roku obserwowaliśmy zwiększony odpływ z bezrobocia do pracy, obniżeniu uległa również liczba bezrobotnych jak i stopa bezrobocia. **Na koniec grudnia 2016 roku zarejestrowanych było 1 935 osób bezrobotnych, tj. o 316 osób mniej niż w grudniu 2015 roku. Najniższą stopę bezrobocia odnotowano w miesiącu listopad – 7,9%.** Pozyskane zostały nie tylko środki z rezerwy Ministra Rodziny Pracy i Polityki Społecznej, ale również z Europejskiego Funduszu Społecznego na realizację programów wspierających powrót osób bezrobotnych na rynek pracy. Pozyskano m.in. środki na realizację programu specjalnego „*Moja praca moja przyszłość*”, który został skierowany do osób bezrobotnych w wieku do 30 roku życia, dla których ustalono II profil pomocy.

Działania Powiatowego Urzędu Pracy w Sokołowie Podlaskim podobnie jak w poprzednich latach, skupiały się w szczególności na aktywnym przeciwdziałaniu bezrobociu, łagodzeniu jego skutków, jak również dbaniu o zaktywizowanie jak największej grupy osób bezrobotnych z zachowaniem racjonalizacji wydatkowania środków i osiągnięcia wysokiej efektywności zatrudnieniowej. Urząd dokładał wszelkich starań by świadczone przez nas usługi charakteryzował profesjonalizm oraz otwarcie na potrzeby i oczekiwania osób bezrobotnych oraz współpracujących z nami pracodawców i przedsiębiorców.

Zaangażowanie włożone przez Powiatowy Urząd Pracy w Sokołowie Podlaskim w realizację działań przewidzianych wprowadzoną w maju 2014 r. nowelizacją ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy na rzecz poprawy sytuacji na lokalnym rynku pracy zostało docenione przez Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej. Z rąk Ministra Rodziny Pracy i Polityki Społecznej otrzymaliśmy wyróżnienie za uzyskanie wysokiej skuteczności działań aktywizacyjnych podejmowanych wobec osób bezrobotnych w województwie mazowieckim. Na 323 wnioski o przyznanie nagród specjalnych, które wpłynęły do Ministerstwa z 16 województw i zostały poddane

ocenie formalnej, Powiatowy Urząd Pracy uplasował się na 39 pozycji w kraju a w województwie mazowieckim był na 3 miejscu uzyskując łączną sumę punktów 2393 na 1800 wymaganych.

Dodatkowo, we wrześniu 2016 r., Powiatowy Urząd Pracy w Sokołowie Podlaskim przystąpił do konkursu „Przyjazny Urząd Pracy Województwa Mazowieckiego”. Celem konkursu było nagrodzenie powiatowych urzędów pracy wyróżniających się w promowaniu standardów jakościowych, profesjonalizmu w pracy powiatowych urzędów pracy oraz działaniach na rzecz aktywizacji osób bezrobotnych i podnoszenia standardów jakościowych związanych z obsługą klientów Urzędu. Docenionych zostało 9 powiatowych Urzędów pracy. Wśród nagrodzonych z województwa mazowieckiego, obok Urzędu Pracy m. st. Warszawa, w zaszczytnym gronie laureatów konkursu znalazł się Powiatowy Urząd Pracy w Sokołowie Podlaskim. Podczas spotkania zorganizowanego z okazji Dnia Pracownika Publicznych Służ Zatrudnienia z rąk Dyrektora Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Warszawie, Pana Tomasza Sieradza, Urząd otrzymał nagrodę w postaci wyróżnienia.

Otrzymane przez Urząd wyróżnienia mają bardzo duże znaczenie i jeszcze bardziej motywują do wytyczania nowych kierunków działań na rzecz sokołowskiego rynku pracy. Oczywiście nie można pominąć faktu, iż osiągnięte sukcesy nie byłyby możliwe bez współpracy i wysiłku podejmowanego przez pracodawców, władze samorządowe, Powiatowej Rady Rynku Pracy i wielu innych instytucji aktywnie z Urzędem współpracujących.

Celem niniejszego opracowania jest przedstawienie działań Powiatowego Urzędu Pracy w Sokołowie Podlaskim podejmowanych w celu zapobiegania i łagodzenia negatywnych skutków bezrobocia, ukazanie efektów tych działań, przybliżenie głównych problemów związanych z lokalnym rynkiem pracy i zjawiskiem bezrobocia w powiecie sokołowskim w 2016 roku, ze szczególnym uwzględnieniem stanu i struktury bezrobocia.

W pierwszej części został przedstawiona sytuacja na sokołowskim rynku pracy. Opracowanie zawiera również informacje o usługach rynku pracy, realizowanych projektach i programach, działalności kontrolnej, wydanych decyzjach administracyjnych.

I. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA MIASTA SOKOŁÓW PODLASKI I POWIATU SOKOŁOWSKIEGO

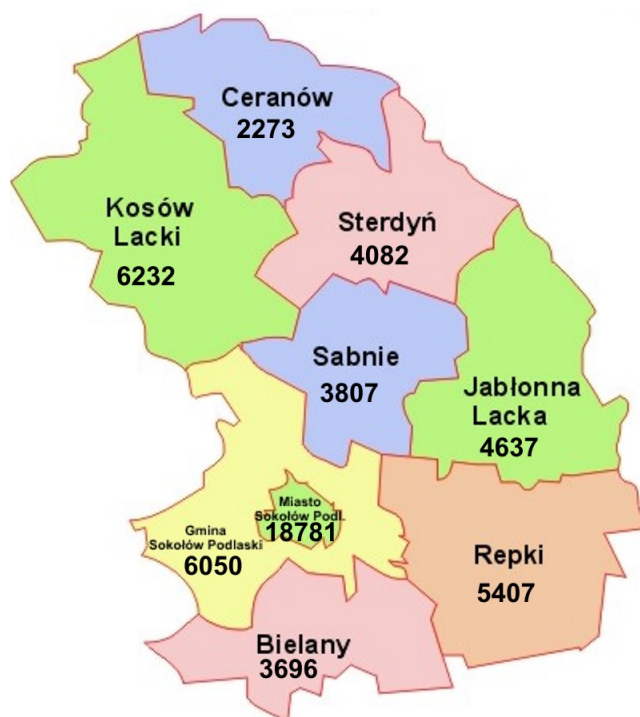
1. Obszar i ludność w powiecie

Powiat sokołowski jest jednym z 37 powiatów ziemskich województwa mazowieckiego. Powiat sokołowski położony jest we wschodniej części województwa mazowieckiego. Od zachodu graniczy z powiatem węgrowskim, od północy z powiatem ostrowskim, od wschodu z powiatem wysokomazowieckimi i powiatem siemiatyckim. Granice północną i wschodnią stanowi rzeka Bug. Natomiast od południa nasz powiat graniczy z powiatem siedleckim. W granicach administracyjnych powiatu, który zajmuje obszar 1 131,42 km², tj. 3,1% ogólnej powierzchni województwa mazowieckiego, zamieszkuje około 56 940 osób.

W skład powiatu wchodzi 9 jednostek samorządowych (gminy): Bielany, Ceranów, Jabłonna Lacka, Kosów Lacki, Repki, Sabnie, Sterdyń, Sokołów Podlaski, Kosów Lacki wraz z miastami – Sokołów Podlaski, Kosów Lacki. Powiat Sokołowski ma charakter typowo rolniczy. Znaczną powierzchnię gmin zajmują użytki rolne – 63% (81,273 ha) oraz użytki leśne 21%.

Teren powiatu w całości wchodzi w skład obszaru ekologicznego Zielone Płuca Polski, natomiast część lasów powiatu stanowi znaczną powierzchnię Nadbużańskiego Parku Krajobrazowego.

Powiat sokołowski ma 54 965 mieszkańców, z czego 50,5% stanowią kobiety, a 49,5% mężczyźni. W latach 2002 – 2016 liczba mieszkańców **zmałała** o 5,7%. Średni wiek mieszkańców wynosi 41,9 lat i jest **porównywalny do** średniego wieku mieszkańców województwa mazowieckiego oraz **porównywalny do** średniego wieku mieszkańców całej Polski.

Mapa powiatu sokołowskiego z podziałem na gminy z liczbą osób zamieszkałych na koniec 2016 roku

Z punktu widzenia sytuacji na lokalnym rynku pracy istotne są przedziały wiekowe mieszkańców określające zasoby siły roboczej:

- **61,1%** mieszkańców powiatu sokołowskiego jest w wieku produkcyjnym,
- **17,6%** mieszkańców powiatu sokołowskiego jest w wieku przedprodukcyjnym,
- **21,3%** mieszkańców jest w wieku poprodukcyjnym.

2. Podmioty gospodarcze w powiecie

Istotnym dla diagnozy lokalnego rynku pracy jest dostrzeżenie jego gospodarczej specyfiki. Na obszarze powiatu sokołowskiego przeważają tereny o charakterze rolniczym, więc podstawowym źródłem utrzymania ludności jest praca w rolnictwie. Okres transformacji i przystosowywania gospodarki do struktur europejskich wpłynął w istotny sposób na przeobrażenia dokonujące się na terenach wiejskich. Likwidacja wielu zakładów pracy pozbawiła możliwości zarobkowania również ludność wiejską, powodując obciążenie rodzinnych gospodarstw rolnych nadmiarem siły roboczej oraz wzrost bezrobocia. Zjawisko to stało się impulsem do podejmowania działalności gospodarczej, ale nowo powstałe podmioty nie odtworzyły uprzedniej liczby miejsc pracy.

Powiat sokołowski wykazuje aktywność gospodarczą, wyrażającą się w przyroście podmiotów gospodarczych. Jednak, według danych statystycznych **liczba podmiotów gospodarczych w powiecie sokołowskim** znajdujących się w rejestrze REGON wg stanu na dzień 31.12.2016 r. wyniosła **3 975** podmiotów. W porównaniu do stanu z grudnia 2015 r. nastąpił wzrost o liczbę 10 podmiotów. Wśród zarejestrowanych przedsiębiorców dominującą grupę – **3 050** stanowiły osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą.

W powiecie sokołowskim na koniec 2015 roku w zatrudnieniu pozostawało **10 205** osób, w tym **5 565** kobiet. Dane dotyczące zatrudnienia obejmują zatrudnionych wyłącznie na podstawie stosunku pracy.

W strukturze zatrudnienia według sekcji PKD 2007 w powiecie sokołowskim zwraca uwagę bardzo **wysoki udział zatrudnionych w przemyśle i budownictwie – 3 866 osób**. Kolejną znaczącą grupę stanowią **osoby zatrudnione w sektorze związanym z działalnością finansową i pokrewną – 3 416 osób**. W handlu pracuje **3 487** osób. Znacznie mniej osób zatrudnionych jest w rolnictwie – **184** osoby.

II. CHARAKTERYSTYKA RYNKU PRACY POWIATU SOKOŁOWSKIEGO ZA 2016 ROK

Powiatowy Urząd Pracy w Sokołowie Podlaskim na bieżąco, na podstawie posiadanych informacji, dokonuje oceny sytuacji na lokalnym rynku pracy. Dokładna analiza napływających informacji pozwala na podejmowanie szybkich i adekwatnych działań w zakresie aktywizacji osób bezrobotnych i poszukujących pracy.

1. Poziom, stopa i dynamika bezrobocia

Bezrobocie bezpośrednio wpływa na sytuację społeczną i ekonomiczną osób nim dotkniętych i ich rodzin. Często skutkuje rezygnacją z zaspokojenia wielu podstawowych potrzeb, zmusza do korzystania z pomocy rzeczowej i finansowej różnych instytucji, powoduje problem z opłacaniem bieżących rachunków i należności. Bezrobocie, które dotyka w znaczący sposób osoby młode, zniekształca ich proces aktywizacji zawodowej, opóźnia a czasem nawet uniemożliwia ekonomiczne i społeczne usamodzielnienie, prowadzi do licznych problemów w sferze psychospołecznej. W dłuższym czasie, sprzyja frustracji, wywołuje agresję i apatię, a nawet osłabia poczucie więzi rodzinnych. Brak perspektyw zatrudnienia oraz możliwości jakiegokolwiek zarobkowania powoduje degradację pozycji społecznej bezrobotnych, a długotrwała bezczynność zawodowa wywiera negatywny wpływ na samopoczucie osób pozostających bez pracy i ich stan zdrowia, a także może prowadzić do utraty chęci do życia.

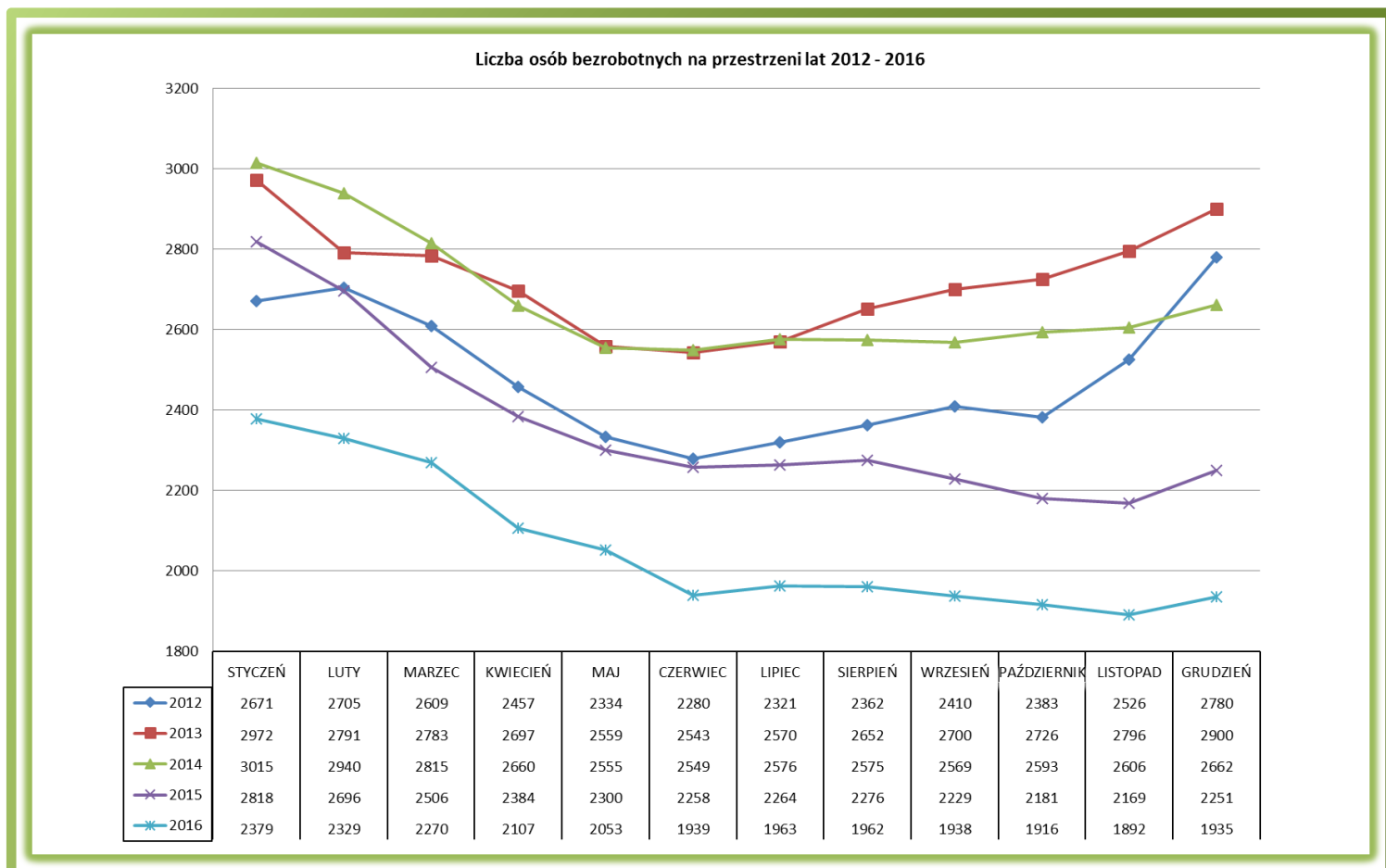
Rok 2016 charakteryzował się kolejnym spadkiem liczby osób bezrobotnych. W ewidencji Powiatowego Urzędu Pracy w Sokołowie Podlaskim na dzień 31 grudnia 2016 r. liczba osób bezrobotnych wynosiła **1 935 osób** (w tym 892 kobiety) oraz **47 osób** poszukujących pracy (w tym 24 kobiety).

W stosunku do grudnia 2015 roku bezrobocie w powiecie sokołowskim w 2016 roku zmniejszyło się o **316 osób** i o 727 osób było mniejsze w porównaniu do grudnia 2014 roku.

Poziom bezrobocia jest prawidłowością powtarzającą się cyklicznie niemal każdego roku. Największy poziom bezrobocia w 2016 roku odnotowano na początku roku, na koniec stycznia zarejestrowanych było 2 379 osób bezrobotnych. Kolejne miesiące roku przyniosły dość znaczny spadek bezrobocia na skutek m.in. rozpoczynających się prac sezonowych, a także subsydiowanych form zatrudnienia oraz szkoleń i staży – na koniec czerwca liczba zarejestrowanych wyniosła 1 939 osób. Miesiąc lipiec i sierpień – kiedy rejestrują się absolwenci – przyniósł niewielki (24 osobowy) wzrost liczby zarejestrowanych. Na przełomie września i listopada nie zaobserwowano znaczących wahań w poziomie liczby bezrobotnych – oscylowała ona w okolicach 1 938 – 1 892. Mogło to świadczyć o stabilizacji sokołowskiego rynku pracy. W ostatnim miesiącu, tak jak i w latach ubiegłych, miał miejsce niewielki wzrost poziomu bezrobocia, tj. o 43 osoby w stosunku do listopada. Zjawisko to miało związek przede wszystkim z kończącymi się pracami sezonowymi w rolnictwie i budownictwie oraz powrotem osób z subsydiowanych form aktywizacji (staży, praz

interwencyjnych, robót publicznych, itp.) oraz prac sezonowych za granicą. W efekcie liczba bezrobotnych na terenie powiatu od stycznia do grudnia ubiegłego roku spadła o 444 osoby.

Na przestrzeni ostatnich 12 miesięcy największy wzrost liczby bezrobotnych odnotowano w styczniu 2016 roku – o 128 osób więcej w porównaniu z grudniem 2015 roku.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdania MPiPS-01 o rynku pracy w Powiatowym Urzędzie Pracy w Sokołowie Podlaskim

Z przedstawionych poniżej danych wynika, iż w ciągu 12 miesięcy poziom bezrobocia zmniejszył się we wszystkich gminach powiatu sokołowskiego, a największy spadek odnotowano w gminach: Jabłonna Lacka – o 38,7% (79 osób), Sabnie – o 34,2% (62 osoby) oraz Ceranów – o 31,2% (34 osoby).

Wielkość bezrobocia w latach 2015 – 2016

Miasto, gminy	Liczba bezrobotnych wg stanu na dzień		Dynamika 31.12.2015 – 100%
	31.12.2015	31.12.2016	
Miasto Sokołów Podlaski	1112	830	74,6%
Gmina Sokołów Podlaski	276	221	80,1%
Gmina Bielany	137	110	80,3%
Gmina Ceranów	109	75	68,8%
Gmina Jabłonna Lacka	204	125	61,3%
Miasto i Gmina Kosów Lacki	260	181	69,6%
Gmina Repki	211	152	72,0%
Gmina Sabnie	181	119	65,7%
Gmina Sterdyń	176	122	69,3%
Razem Powiat	2 662	1 935	72,7%

Trudną sytuację na rynku pracy odzwierciedla **wskaźnik stopy bezrobocia**. Jest to wyrażony w procentach stosunek liczby zarejestrowanych bezrobotnych do liczby cywilnej ludności aktywnej zawodowo, czyli pracujących i bezrobotnych (bez osób odbywających czynną służbę zawodową oraz pracowników resortów obrony narodowej i spraw wewnętrznych) według stanu na koniec okresu sprawozdawczego. Miernik ten obliczany jest przez Główny Urząd Statystyczny. Jeśli uznać go za główny wskaźnik bezrobocia to w 2016 roku najgorsza sytuacja na rynku pracy powiatu sokołowskiego była w styczniu. Stopa bezrobocia kształtowała się wtedy na poziomie 9,8% a bez pracy pozostawało 2 379 osób. Z kolei najłaskawszy okazał się listopad – wskaźnik bezrobocia wyniósł wtedy 7,9%, przy liczbie bezrobotnych 1 892 osoby.

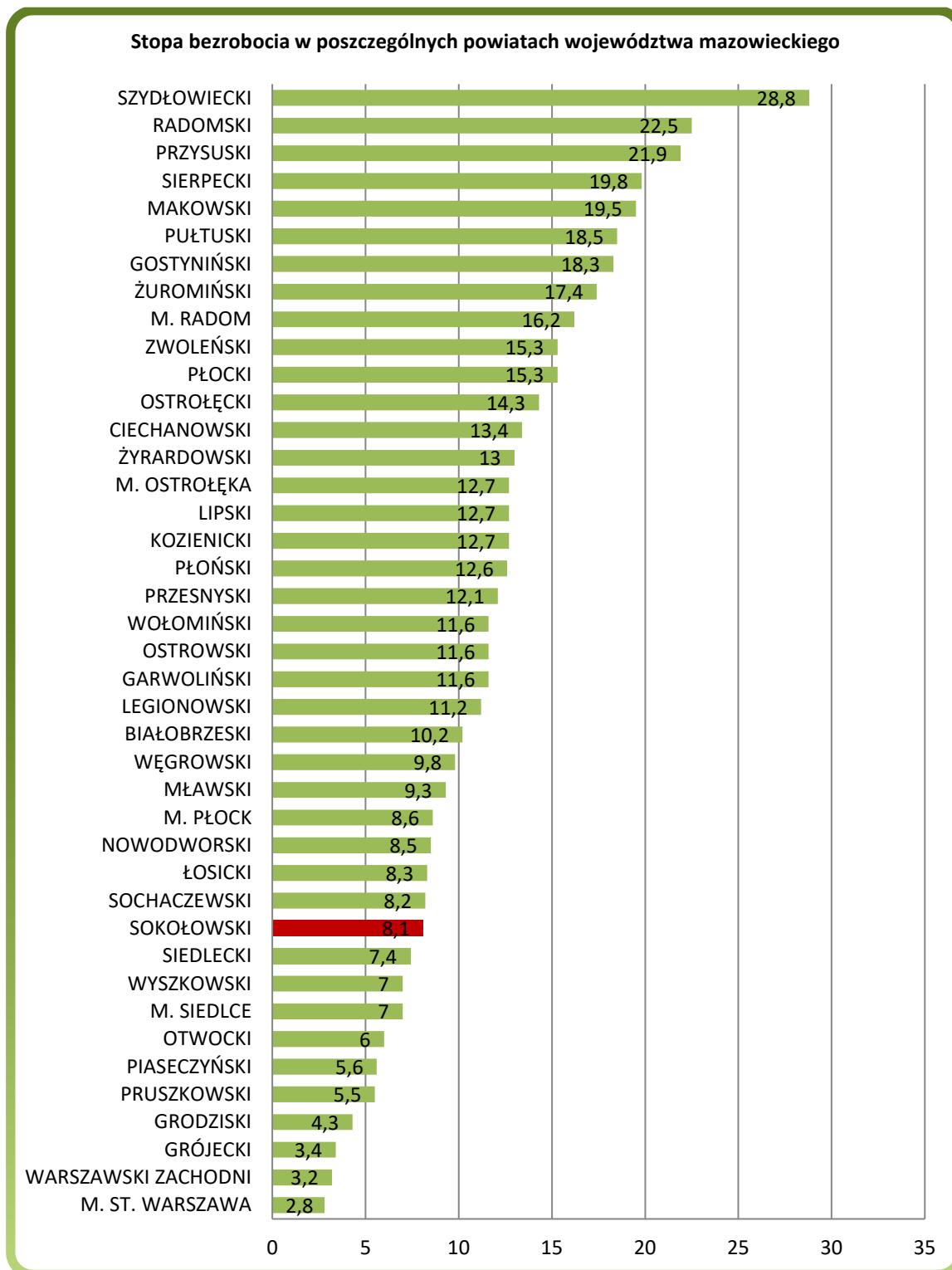
Stopa bezrobocia w latach 2010 – 2016

Stopa bezrobocia w %							
Obszar	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Powiat sokołowski	9,6%	10,7%	11,6%	12%	11,1%	9,4%	8,1%
Województwo mazowieckie	9,4%	9,9%	10,8%	11%	9,8%	8,4%	7,2%
Polska	12,3%	12,5%	13,4%	13,4%	11,5%	9,8%	8,3%

Stopa bezrobocia w latach 2010 – 2016

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Wskaźnik stopy bezrobocia rejestrowanego w końcu grudnia 2016 r. kształtował się na poziomie 8,1% dla powiatu sokołowskiego, 7,2% dla województwa mazowieckiego i 8,3% dla kraju. W ujęciu rocznym stopa bezrobocia dla powiatu sokołowskiego spadła o 1,5 punktu procentowego.

Stopy bezrobocia w poszczególnych powiatach woj. mazowieckiego. Stan na dzień 31.12.2016 r.

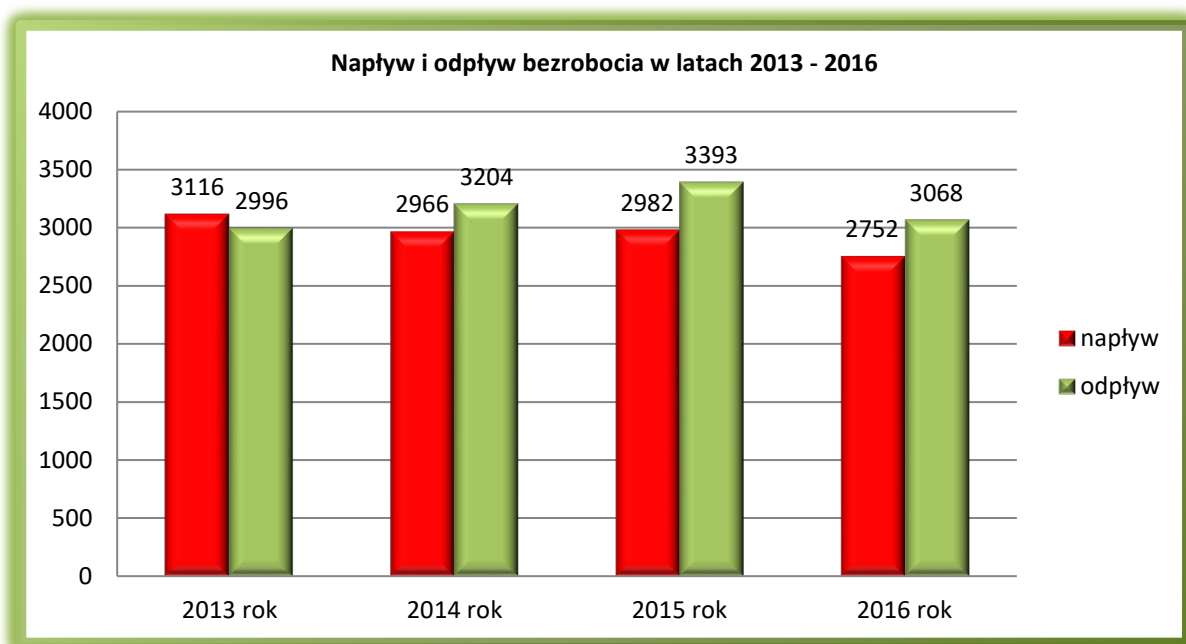
Źródło. Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Warto w tym miejscu wspomnieć, że w województwie mazowieckim występują 42 powiaty, jednak w przypadku czterech miast są one jednocześnie miastami na prawach powiatu, jak i stolicą powiatu, w którego skład wchodzi okoliczne gminy. Na koniec grudnia 2016 roku powiat sokołowski znalazł się na 11 pozycji pod względem stopy bezrobocia w województwie mazowieckim, licząc od najniższej stopy bezrobocia w województwie.

2. Napływ i odpływ bezrobocia w poszczególnych miesiącach

Stan płynności poziomu bezrobocia zależy od dwóch czynników: **napływu**, czyli liczby osób rejestrujących się, jako bezrobotne w danym okresie oraz **odpływu**, czyli liczby osób tracących status bezrobotnego w tym samym czasie. Jeżeli w pewnym okresie czasu napływ osób bezrobotnych do rejestru przewyższa ich odpływ to wówczas mamy do czynienia z przyrostem bezrobocia.

Rok 2016 jest trzecim z kolei rokiem, w którym odnotowano nadwyżkę osób wyłączonych z ewidencji nad osobami zarejestrowanymi. Napływ osób bezrobotnych wyniósł 2 752 osoby, średnio w miesiącu rejestrowało się około 230 osób. Natomiast odpływ bezrobotnych wyniósł 3 068 osób bezrobotnych, średnio w miesiącu wyrejestrowanych zostało około 260 osób.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdania MPiPS-01 o rynku pracy w Powiatowym Urzędzie Pracy w Sokołowie Podlaskim

Największy przyrost bezrobocia przyniósł miesiąc październik – 292 osoby (w tym 142 kobiety) oraz styczeń – 278 osób (w tym 111 kobiet). W 2015 roku największy napływ bezrobotnych miał miejsce w grudniu (348 osób), styczniu (311 osób) oraz we wrześniu (306 osób). W okresie od

stycznia do grudnia 2016 roku zarejestrowano ogółem 2 752 osoby, a więc o 230 osób mniej niż w analogicznym okresie roku ubiegłego (2 982 osoby).

Napływ i odpływ bezrobotnych z poszczególnych miesiącach

Miesiąc	Napływ bezrobotnych	Odpływ bezrobotnych		
	ogółem	ogółem	z powodu podjęcia pracy	z powodu podjęcia pracy niesubsydiowanej
Styczeń	278	150	95	88
Luty	203	253	134	104
Marzec	233	292	163	122
Kwiecień	224	387	222	139
Maj	177	231	123	92
Czerwiec	180	294	175	132
Lipiec	203	179	98	79
Sierpień	206	207	119	105
Wrzesień	263	287	169	129
Październik	292	314	196	158
Listopad	225	249	157	115
Grudzień	268	225	163	128
OGÓŁEM	2 752	3 068	1 814	1 391

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdania MPiPS-01 o rynku pracy w Powiatowym Urzędzie Pracy w Sokołowie Podlaskim

Wśród nowo zarejestrowanych **po raz pierwszy status bezrobotnego uzyskało 610 osób**. Problem powrotu do rejestracji po raz kolejny pozostał. W ewidencji bezrobotnych rejestrowanych w Urzędzie znajdują się osoby, które utraciwszy poprzednio uzyskana pracę, rejestrują się powtórnie. W 2016 roku 2 079 takich osób ponownie powróciło do ewidencji Urzędu.

Osoby, które **dotychczas nie pracowały** stanowiły 24,5% nowych rejestracji (673 osoby). Przyczyną rejestracji tych osób była m.in. chęć uzyskania świadczeń zdrowotnych.

Spośród nowo zarejestrowanych bezrobotnych kobiety stanowiły 42,4% (1 166 osób), zaś bezrobotni bez prawa do zasiłku stanowili 84,6% (2 327 osób).

Napływ do bezrobocia w latach 2015 – 2016

Bezrobotni rejestrujący się:	2015		2016	
	Ogółem	% ogółu napływu	Ogółem	% ogółu napływu
1. Ogółem	2982	100	2752	100
w tym: kobiety	1338	44,9	1166	42,4
2. Poprzednio pracujący	2193	73,5	2079	75,5
w tym: zwolnieni z przyczyn zakładu pracy	177	5,9	138	5,0
3. Dotychczas niepracujący	789	26,5	673	24,5
4. Osoby w szczególnej sytuacji na rynku pracy:				
• do 30 roku życia	1778	59,6	1570	57,0
• do 25 roku życia	1132	38,0	1041	37,8
• długotrwale bezrobotni	1140	38,2	994	36,1
• powyżej 50 roku życia	379	12,7	365	13,3
• posiadające co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia	345	11,6	362	13,2
• posiadające co najmniej jedno dziecko niepełnosprawne do 18 roku życia	7	0,2	6	0,2
• niepełnosprawni	149	5,0	142	5,2
5. Osoby posiadające prawo do zasiłku	492	16,5	425	15,4
6. Osoby nieposiadające prawa do zasiłku	2490	83,5	2327	84,6

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdania MPiPS-01 o rynku pracy w Powiatowym Urzędzie Pracy w Sokołowie Podlaskim

W ciągu 12 miesięcy 2016 roku z ewidencji bezrobotnych **wyłączono 3 068 osoby**, tj. o 325 osób mniej niż w 2015 roku. Najwięcej osób zostało wyrejestrowanych z ewidencji w kwietniu (222 osoby), październiku (196 osób) oraz w czerwcu (175 osób). Najmniej wyłączeń przypada na styczeń (95 osób) oraz lipiec (98 osób)

Pozytywnym zjawiskiem jest fakt, że główną przyczyną wyłączenia osób z rejestru bezrobotnych było **podjęcie zatrudnienia przez 1 814 osób**. Średnio w miesiącu pracę podejmowało 150 osób. Pracę niesubsydiowaną podjęło 1 391 osób (76,7% wszystkich podjęć pracy), natomiast pracę subsydiowaną 423 osoby (23,3%). Mężczyźni stanowili nieznacznie większość wśród osób wyłączonych z powodu podjęcia pracy – 991 osób, tj. 54,6% ogólnej liczby bezrobotnych podejmujących pracę. Pracę podjęły 823 kobiety.

Drugą istotną przyczyną wyłączenia z ewidencji bezrobotnych było **nie potwierdzenie gotowości do podjęcia pracy – 555 osób** (18,1% ogółu wyłączonych). W grupie tej znajdują się również osoby, które podjęły pracę i z opóźnieniem powiadomiły o tym fakcie Urząd. Znaczący odsetek wyłączeń z ewidencji bezrobotnych stanowiły również skierowania do organizatorów staży – 235 osób (7,7% ogółu wyłączeń). Ze statusu bezrobotnego 2016 roku zrezygnowało dobrowolnie 119 osób, co stanowi 3,9% ogółu wyrejestrowanych bezrobotnych.

Przyczyny włączeń osób bezrobotnych z ewidencji w latach 2011 – 2016

		do 31.12.2011	do 31.12.2012	do 31.12.2013	do 31.12.2014	do 31.12.2015	do 31.12.2016
Liczba wyrejestrowanych, w tym z powodu:		2 710	2 828	2 996	3 204	3 393	3 068
podjęcia pracy:	liczbowo	1 531	1 414	1 558	1 672	1 855	1 814
	%	43,6	50	52	52,2	54	59,1
niesubsydiowanej		1 334	1 105	1 264	1 371	1 422	1 391
subsydiowanej		125	290	294	301	433	423
w tym	prace interwencyjne	142	113	98	85	95	122
	roboty publiczne	49	65	57	43	55	36
	podjęcie działalności gospodarczej	105	58	81	69	81	61
	doposażenie stanowiska pracy	49	50	57	72	75	42
	inne formy	2	4	1	32	101	108
rozpoczęcia stażu		126	226	294	398	309	235
bon stażowy		-	-	-	11	4	2
rozpoczęcia szkolenia		30	168	96	62	53	56
bon szkoleniowy		-	-	-	13	31	10
rozpoczęcia prac społecznie użytecznych		110	109	119	104	117	67
Program Aktywizacja i Integracja		-	-	-	-	10	-

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdania MPiPS-01 o rynku pracy
w Powiatowym Urzędzie Pracy w Sokołowie Podlaskim

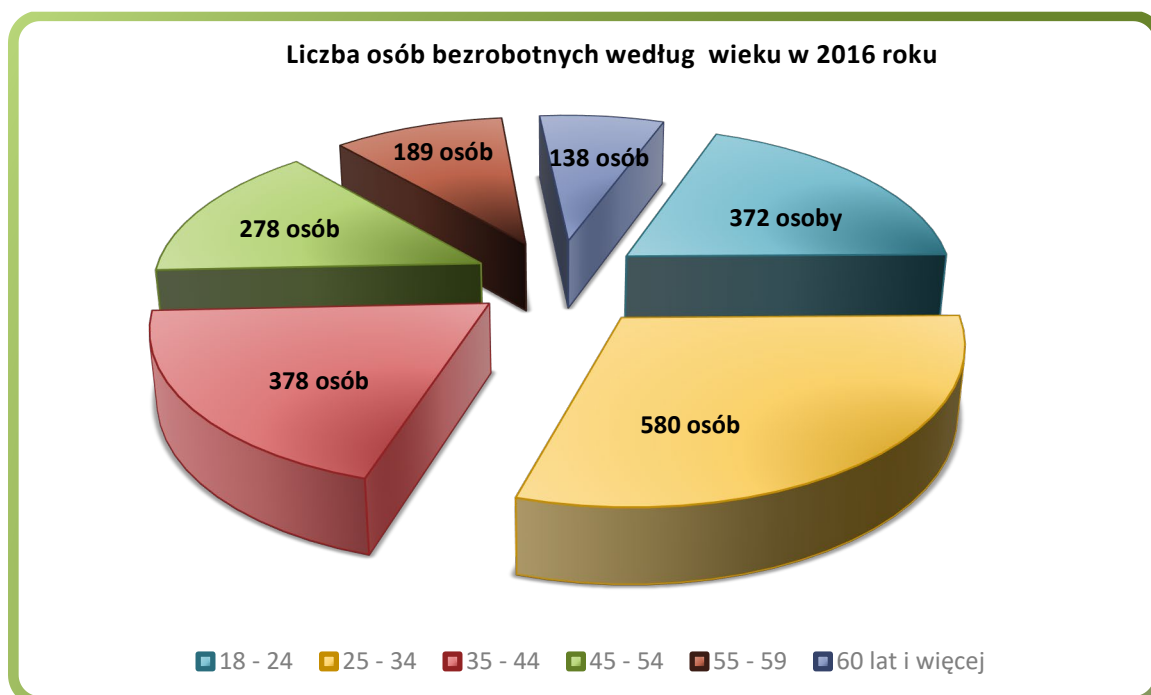
III. STRUKTURA BEZROBOCIA

Scharakteryzowanie podażowej strony lokalnego rynku pracy i określenie ile i jakiego rodzaju jest dostępnych pracowników, ma szczególne znaczenie dla ukierunkowania działań Urzędu. Z tych względów niezbędne jest określenie struktury bezrobocia.

Charakterystyczną cechą, niezależnie od tendencji występujących w kształtowaniu się ogólnej liczby bezrobotnych w poszczególnych latach, jest utrzymywanie się niekorzystnych cech w strukturze bezrobocia, do których w szczególności należy **wysoki udział w ogólnej liczbie bezrobotnych osób młodych, długotrwale bezrobotnych, osób bezrobotnych o niskim poziomie wykształcenia.**

1. Bezrobotni według wieku

Wiek to cecha demograficzna, która jest istotnym czynnikiem decydującym o atrakcyjności pracownika na rynku pracy. Ludzie młodzi, którzy dopiero rozpoczynają pracę, cieszą się lepszym zdrowiem oraz większymi zdolnościami do koncentracji i intensywnego wysiłku niż wielu ludzi starszych, zwłaszcza tych po 50 roku życia, są bardziej pożądanymi przez pracodawców. Z drugiej zaś strony ich doświadczenie zawodowe jest bardzo niskie, a kompetencje trudniejsze do rozpoznania niż w przypadku ludzi, którzy mają już za sobą pewną karierę zawodową, co z kolei oddziałuje negatywnie na ich sytuację na rynku pracy. Ludzie młodzi, chętniej niż osoby starsze skłonne są do zmiany zawodu i miejsca zamieszkania w ślad za dostępną pracą – są więc bardziej mobilni niż osoby po 50 roku życia.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdania MPiPS-01 o rynku pracy w Powiatowym Urzędzie Pracy w Sokołowie Podlaskim

Powyższe dane wskazują, że największą grupę – **580** osób bezrobotnych w wyżej wymienionej kategorii stanowią osoby w wieku 25 – 34 lata (30% ogółu bezrobotnych), następną dużą grupę stanowią bezrobotni w wieku 35 – 44 lata – 378 osób (19,5%) oraz w wieku 18 – 24 lata – **372** osoby (19,2%), a najmniejszą osoby w wieku 60 lat i więcej – **138 osób** (7,1%).

Bezrobocie młodzieży stanowi jeden z poważniejszych problemów identyfikowalnych na rynku pracy. Bariere bezpośrednio przekładającą się na szansę podejmowania zatrudnienia w tej grupie osób stanowi brak doświadczenia zawodowego, wykształcenia i kwalifikacji zgodnych ze zgłaszanym zapotrzebowaniem na rynku pracy. Skuteczna walka z bezrobociem młodzieży możliwa jest jedynie poprzez kompleksowe wsparcie tej grupy osób prowadzące do zatrudnienia, bądź samozatrudnienia. Powiatowy Urząd Pracy w Sokołowie Podlaskim wychodząc naprzeciw tym oczekiwaniom umożliwia tej kategorii osób zdobycie kwalifikacji i doświadczenia zawodowego poprzez uczestnictwo w stażach, szkoleniach, pracach interwencyjnych, a także nabycie umiejętności miękkich poprzez uczestnictwo w poradach zawodowych jaka również poprzez udzielanie dofinansowania na podjęcie działalności gospodarczej.

W Powiatowym Urzędzie Pracy w Sokołowie Podlaskim na dzień 31.12.2016 r. zarejestrowanych było **477 osób** bezrobotnych powyżej 50 roku życia, tj. **24,7%** ogółu bezrobotnych, w tym 148 kobiet. W analogicznym okresie 2015 roku takich osób było 525.

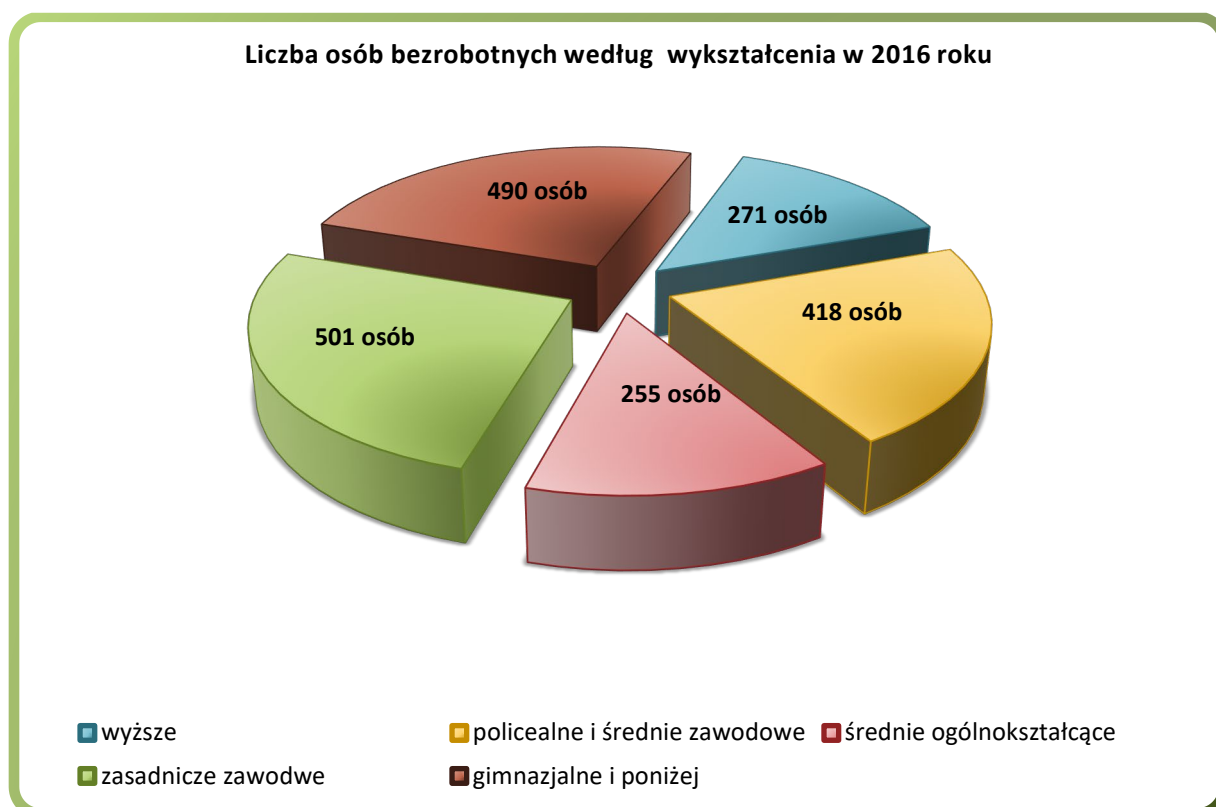
Sytuacja osób starszych na rynku pracy jest relatywnie gorsza od pozostałych grup wiekowych. Mimo, iż są mniej licznym zbiorem od innych grup wiekowych, to są oni narażeni na wiele czynników wykluczających z rynku pracy. Jednym z głównych elementów obniżających ich „atrakcyjność” na rynku pracy jest niska mobilność przestrzenna i zawodowa. Wśród pracodawców nadal silne jest przekonanie, że osoba 50+ ma złe nawyki zawodowe, często choruje, nie chce się uczyć, jest nieproduktywna i roszczeniowa, a jej utrzymanie wiąże się ze znacznymi kosztami. Stereotypy te są powszechne nie tylko wśród pracodawców, lecz także wśród samych zainteresowanych. Niska samoocena osób 50+ jest źródłem ich bierności zawodowej.

2. Bezrobotni według wykształcenia

Bezrobocie dotyczy przede wszystkim osób o niskich kwalifikacjach zawodowych. Osoby lepiej wykształcone są bardziej mobilne dzięki wyższym umiejętnościom zdobywania i przetwarzania informacji, w tym także ofert pracy. Osoby takie z reguły charakteryzują się wyższą wydajnością pracy, dzięki temu mogą one oczekiwać wyższych wynagrodzeń, a co za tym idzie chętniej podejmują aktywność zawodową niż osoby niskokwalifikowane. Osobom z niskimi kwalifikacjami natomiast często towarzyszy niewielka zdolność ich podnoszenia w ślad za zmieniającymi się wymaganiami pracodawców, a w konsekwencji umiejętności tych osób ulegają szybszej dezaktualizacji. Ponadto osoby z niższym poziomem kwalifikacji zawodowych mają mniejszy zakres możliwych wyborów wśród istniejących ofert pracy, co w powiązaniu z mniejszą mobilnością i niskim uczestnictwem w kształceniu ustawicznym powoduje, iż trudniej jest im znaleźć pracę - pozostają one w bezrobociu dłużej lub w ogóle rezygnują z poszukiwania pracy.

Należy zauważyć, że dla osób o niskich kwalifikacjach atrakcyjnym rozwiązaniem są alternatywne źródła dochodów (np. wsparcie socjalne).

Podkreślenia wymaga fakt, iż osoby z niskimi kwalifikacjami częściej pracują na podstawie umowy na czas określony, ich praca charakteryzuje się wysokim stopniem niestabilności, a w konsekwencji średni czas pozostawania w zatrudnieniu jest krótszy niż osób o wyższych kwalifikacjach.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdania MPiPS-01 o rynku pracy w Powiatowym Urzędzie Pracy w Sokołowie Podlaskim

Większość bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Sokołowie Podlaskim to osoby o stosunkowo niskim poziomie wykształcenia. Spośród ogółu zarejestrowanych na koniec 2016 r. osoby posiadające wykształcenie zasadnicze zawodowe stanowiły **25,9%** ogółu bezrobotnych (**501 osób**). Na poziomie **25,3%** (**490 osób**) utrzymywała się grupa osób bezrobotnych posiadających wykształcenie gimnazjalne i poniżej, natomiast **21,6%** (**418 osób**) posiadało wykształcenie policealne i średnie zawodowe. Świadectwem ukończenia szkół średnich ogólnokształcących legitymowało się **13,2%** (**255 osób**). Pozytywną cechą tej grupy jest to, że wiele osób z takim wykształceniem podejmuje dalszą naukę w systemie dziennym lub zaocznym. Warto jednak podkreślić, że nie zawsze w zawodach, których brakuje na lokalnym rynku pracy, tj. w zawodach deficytowych.

Wykształcenie wyższe posiadało **14%** bezrobotnych (**271 osób**). Wraz ze zwiększaniem się liczby wyższych uczelni w Polsce, rozszerzeniem oferty edukacyjnej i łatwiejszym dostępem absolwentów szkół średnich do kontynuowania nauki zarówno na studiach zawodowych, jak

i magisterskich oraz wyższymi oczekiwaniami i ambicjami młodzieży w porównaniu do początku lat 90-tych znacznie zwiększyła się liczba studentów uczelni wyższych i absolwentów legitymujących się wyższym wykształceniem. Tym samym zarówno wśród ludności ogółem, jak i w poszczególnych grupach ze względu na aktywność ekonomiczną systematycznie zwiększa się odsetek osób legitymujących się dyplomami wyższych uczelni.

Absolwenci często już na starcie mają małe szanse na podjęcie pracy ze względu na ukończone przez nich, modne kilka lat temu a nieprzystające obecnie do potrzeb rynku pracy kierunki studiów, tj. pedagogika, turystyka i rekreacja, socjologia, psychologia. Wiele kierunków studiów nie przygotowuje młodych ludzi do podjęcia pracy, gdyż programy studiów nie są dostosowane do aktualnych wymagań i oczekiwań potencjalnych pracodawców.

Szansę na znalezienie satysfakcjonującej pracy mają przede wszystkim osoby posiadające pożądane na rynku kompetencje i umiejętności, bez względu na poziom wykształcenia. Autorzy wielu raportów podkreślają, że w 2020 roku rynek pracy będzie potrzebował głównie inżynierów z różnych dziedzin nauk ścisłych, a także specjalistów od ochrony zdrowia i środowiska, analityków finansowych, doradców biznesowych, specjalistów od ubezpieczeń i niekoniecznie z dyplomami wyższej uczelni. W cenie będą też absolwenci szkół zawodowych, którzy w małym palcu będą mieli nowe technologie, a przede wszystkim non stop będą doskonalili swoje umiejętności i wiedzę.

3. Bezrobotni według stażu pracy

Doświadczenie zawodowe jest szczególnie istotnym kryterium wyboru pracownika, a jego brak jest dużym problemem dla młodych osób wkraczających na rynek pracy. W przypadku osób dojrzałych, w przeszłości aktywnych zawodowo, również pojawia się ten problem. Posiadane, bowiem przez nich doświadczenia nie zawsze są adekwatne do aktualnych potrzeb rynku pracy, np. nie zawsze nadążają za rozwojem technologicznym. Trudności z podjęciem zatrudnienia mają przede wszystkim osoby bez doświadczenia zawodowego, które jeszcze nie pracowały.

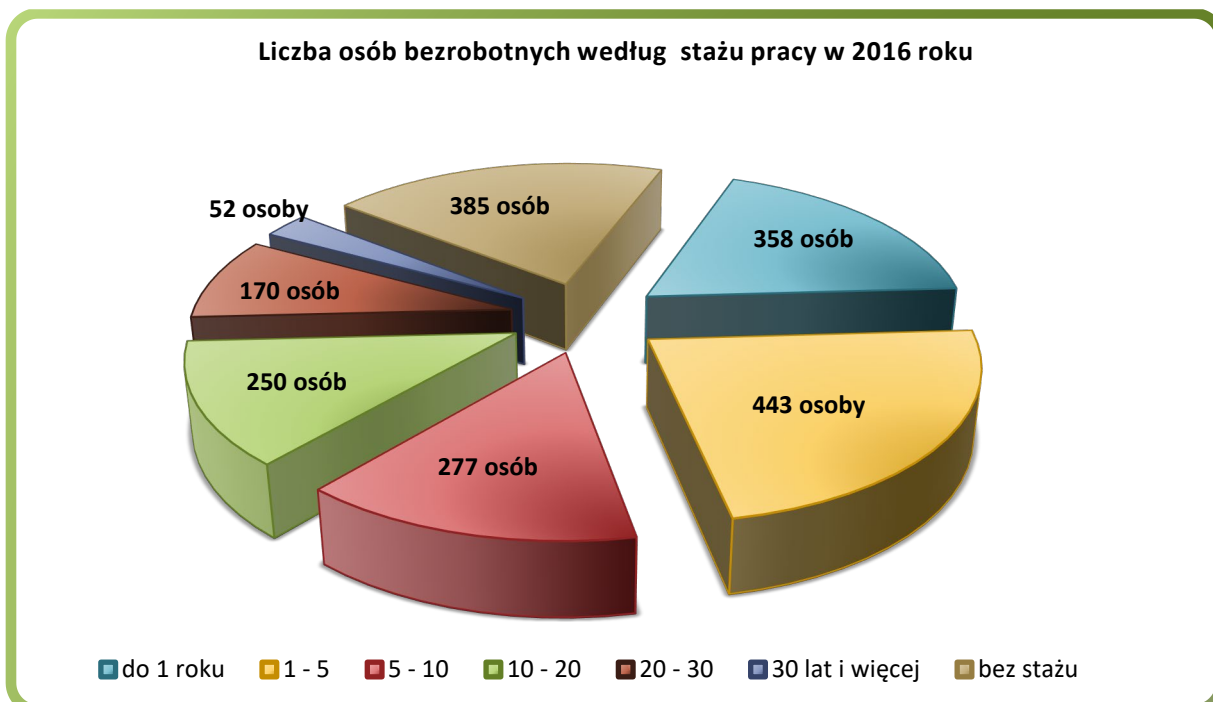
W końcu grudnia 2016 roku odnotowano w ewidencji **385 osób** nieposiadających stażu pracy. Grupa ta stanowiła **19,9%** ogółu bezrobotnych. W populacji osób bez stażu w zestawieniu z analogicznym okresem roku ubiegłego nastąpił spadek o 64 osoby.

Warto zwrócić uwagę na fakt, iż bez stażu pracy w ewidencji Powiatowego Urzędu Pracy w Sokołowie Podlaskim figurowało mniej kobiet (191 osób, tj. 49,6% ogółu pozostających bez stażu pracy) niż mężczyzn (194 osoby, tj. 50,4%).

Osoby posiadające staż pracy od 1 roku do 5 lat stanowiły **22,9%** ogółu bezrobotnych (**443 osoby**). Osoby ze stażem poniżej roku stanowiły **18,5%** (**3558 osób**). Dużą grupę osób stanowili bezrobotni ze stażem pracy od 5 do 10 lat – **14,3%** (**277 osób**). W ogólnej liczbie bezrobotnych **12,9%** ogółu posiadało staż pracy od 10 do 20 lat (250 osób).

Niezmiennie najmniejszy udział procentowy dotyczy osób legitymujących się stażem powyżej 20 lat – **8,8%** (**170 osób** ze stażem pracy od 20 do 30 lat) oraz **2,7%** (**52 osoby** ze stażem pracy 30 lat i więcej). Jest to grupa osób, której bardzo trudno ponownie wrócić na rynek pracy. Pracodawcy,

pomimo wsparcia proponowanego przez tut. Urząd nie byli zainteresowani zatrudnieniem tej grupy bezrobotnych ze względu na ich wiek (większość to osoby powyżej 50 roku życia).

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdania MPiPS-01 o rynku pracy w Powiatowym Urzędzie Pracy w Sokołowie Podlaskim

Biorąc pod uwagę zmiany w liczbie bezrobotnych według stażu pracy w roku 2015 i 2016 stwierdzić należy, że spadek liczby bezrobotnych dotyczył wszystkich kategorii podziału tej grupy osób. Największy spadek obserwujemy w kategorii osób ze stażem pracy od 1 do 5 lat (o 80 osób mniej) natomiast najmniejszy spadek dotyczy ex aequo osób ze stażem pracy od 20 do 30 lat i 30 lat i więcej (o 11 osób mniej).

4. Bezrobotni według czasu pozostawania bez pracy

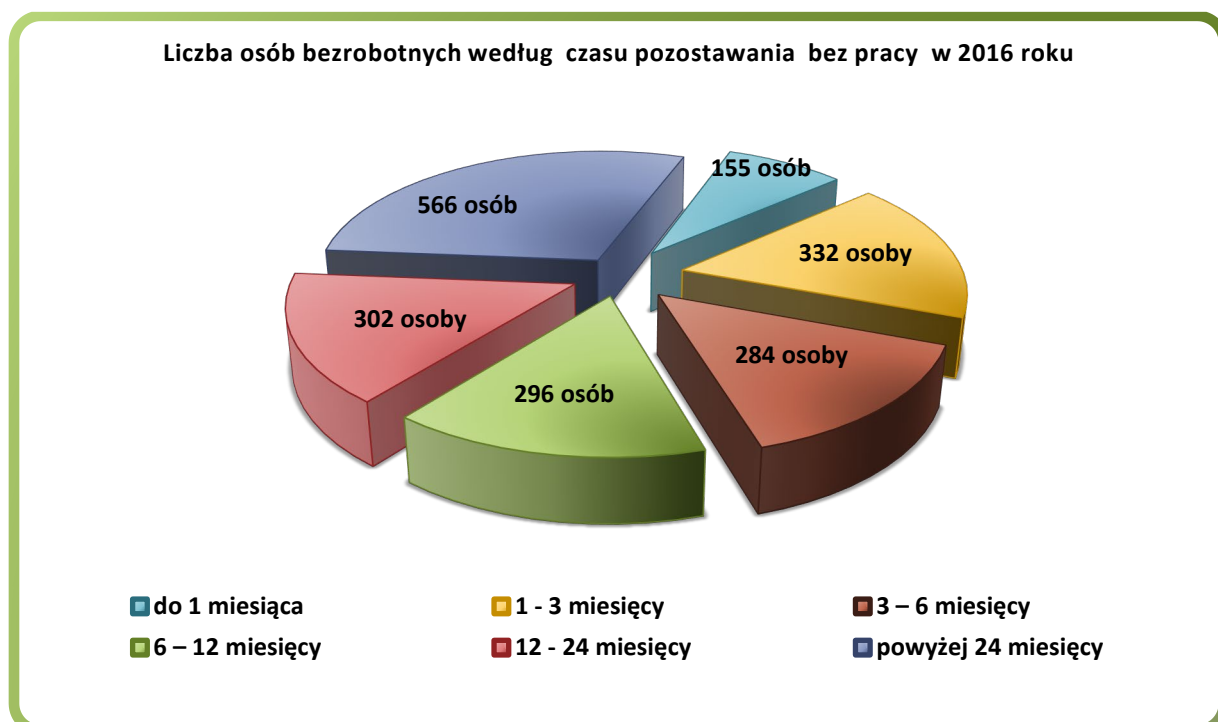
Długość czasu pozostawania bez pracy ma dla bezrobotnych szczególne znaczenie, decyduje, bowiem nie tylko o ich sytuacji ekonomicznej, ale może mieć także istotny wpływ na postawy zarówno zawodowe, jak i życiowe. Zbyt długie oczekiwanie na podjęcie zatrudnienia może w efekcie doprowadzić do braku gotowości do podjęcia pracy, czyli do bierności zawodowej.

Problem kwalifikacji, niskiej adaptacyjności i mobilności dotyczy w szczególności osób długotrwale bezrobotnych. Długi okres pozostawania bez pracy potęguje deprecjację kwalifikacji i umiejętności obniżając prawdopodobieństwo znalezienia zatrudnienia w przyszłości. Im okres pozostawania bez pracy jest dłuższy tym bardziej maleją szanse na znalezienie pracy. Jeżeli pozostawanie bez pracy trwa dłużej niż rok, mówi się o bezrobociu długotrwałym. Stąd w statystyce

bezrobotnych według czasu pozostawania bez pracy istotnym jest określenie poziomu bezrobocia długotrwałego.

W określeniu liczby osób bezrobotnych w podziale na czas pozostawania bez pracy w miesiącach przyjęto sześć kategorii, a mianowicie są to bezrobotni: do 1 miesiąca, od 1 do 3 miesięcy, od 3 do 6 miesięcy, od 6 do 12 miesięcy, od 12 do 24 miesięcy i powyżej 24 miesięcy.

Najtrudniejszą sytuację dotyczącą powrotu do pracy posiadają bezrobotni, którzy byli zarejestrowani w Urzędzie nieprzerwanie **powyżej 24 miesięcy – 566 osób (29,3%)**. W analizowanym okresie liczną grupę stanowiły również osoby pozostające bez pracy od 1 do 3 miesięcy – **332 osoby (17,2%)**. Najmniejszą grupą były osoby pozostające w rejestrach do 1 miesiąca – **8% (155 osób)**.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdania MPiPS-01 o rynku pracy w Powiatowym Urzędzie Pracy w Sokołowie Podlaskim

Badając zmiany w liczbie bezrobotnych według czasu pozostawania bez pracy w latach 2015 – 2016 stwierdzić należy, że spadek liczby bezrobotnych dotyczył wszystkich kategorii podziału tej grupy. Największy spadek liczby bezrobotnych należy zaobserwować w kategorii osób pozostających bez pracy powyżej 24 miesięcy (o 78 osób mniej), najmniejszy zaś w spadek dotyczył pozostających bez pracy do 1 roku (o 24 osoby mniej).

Podstawowym czynnikiem różnicującym czas pozostawania bez pracy jest płeć. Odnotowuje się nieznacznie większy zasięg bezrobocia długotrwałego wśród mężczyzn niż wśród kobiet. 579 osób długotrwale bezrobotnych stanowią mężczyźni.

Analogicznie, jak w populacji osób bezrobotnych ogółem, również wśród osób bezrobotnych pozostających bez pracy powyżej 12 miesięcy dominują mieszkańcy wsi. W końcu 2016 roku pozostających bez pracy ponad rok mieszkańców wsi było 448, w tym 237 kobiet.

Czas pozostawania bez pracy zależny jest również od wieku, poziomu wykształcenia i stażu pracy zarejestrowanych bezrobotnych. Niższy wiek i wyższy poziom wykształcenia zmniejszają prawdopodobieństwo pozostawania bez pracy powyżej 12 miesięcy, ale nie wykluczają tego, gdyż długotrwałym bezrobociem zagrożone są również osoby wykształcone i młode.

Na koniec 2016 roku najbardziej narażone na pozostawanie bez pracy ponad 12 miesięcy, były osoby:

- w wieku 35 – 34 lata – 247 osób,
- z wykształceniem gimnazjalnym i poniżej – 247 osób,
- ze stażem pracy od 5 do 10 lat – 313 osób.

Długi okres pozostawania bez pracy utrudnia podejmowanie decyzji związanych z aktywizacją zawodową osób bezrobotnych. Często dezaktualizacja informacji o kwalifikacjach i umiejętnościach zmniejsza szanse na podjęcie zatrudnienia. Również pojawiająca się apatia i zniechęcenie powodują obniżenie poziomu aktywności wśród bezrobotnych i chęć do zmiany swojej sytuacji. Jeśli osoby długotrwale bezrobotne dodatkowo korzystają ze świadczeń opieki społecznej, często skutkuje to przyzwyczajaniem się do sytuacji, w której środki na zabezpieczenie potrzeb życiowych ma zapewnić dana instytucja.

Dla Urzędu osoby zagrożone wykluczeniem społecznym są priorytetem we wszystkich podejmowanych działaniach. W aktywizacji tej grupy niebagatelną rolę pełnią subsydiowane formy aktywizacji, którymi wspierani są bezrobotni, a także pracodawcy tworzący miejsca pracy dla osób skierowanych przez Urząd. Dzięki nawet czasowemu zatrudnieniu bezrobotni mają możliwość samodzielnego uzyskiwania dochodu, co z pewnością przyczynia się do zapobiegania wykluczeniu społecznemu. Pomoc tym osobom również wymaga wielu działań, w szczególności tych, które oddziałują na postawy w procesie poszukiwania zatrudnienia.

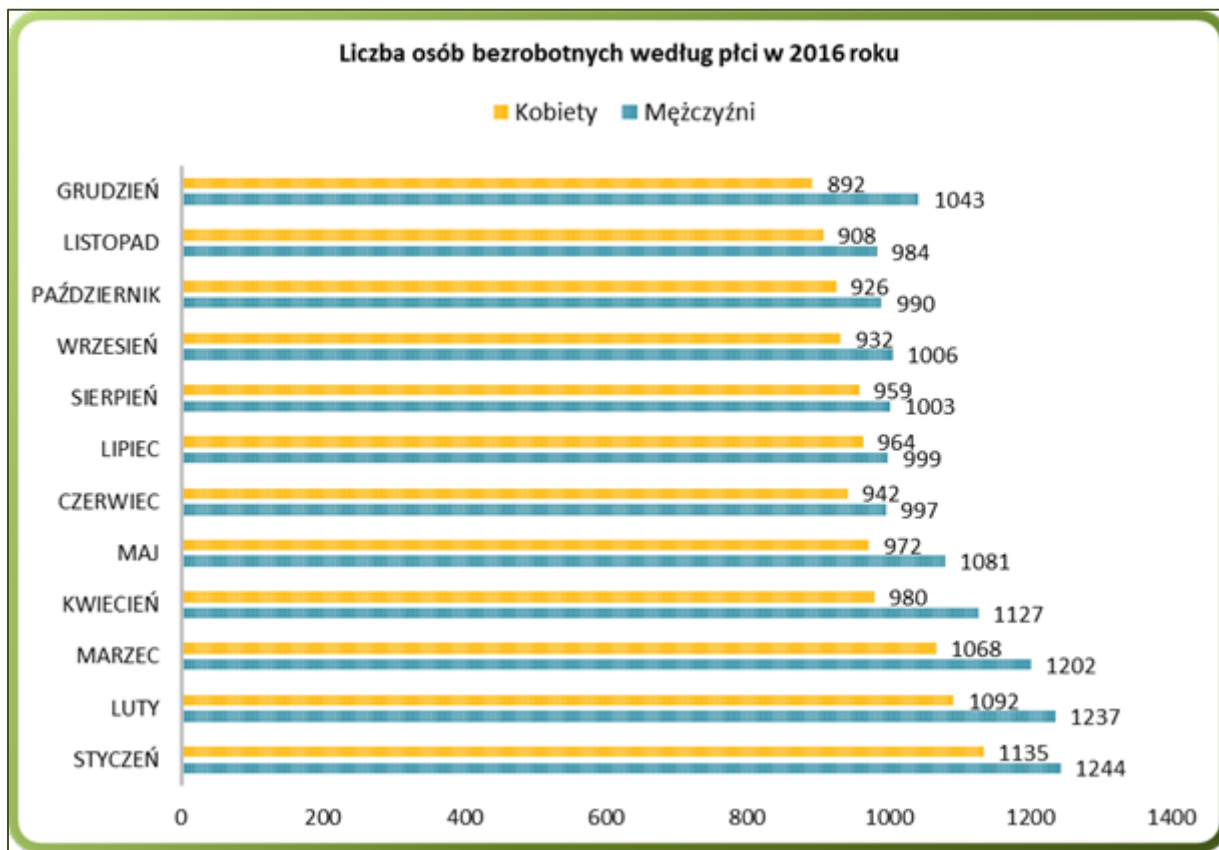
5. Bezrobotni według płci

Od lat funkcjonuje przekonanie, że sytuacja kobiet na rynku pracy pozostaje trudniejsza niż mężczyzn. Zważywszy, że wśród ludności Polski kobiety stanowią nieco ponad połowę, to wśród bezrobotnych ich udział dynamicznie się zmieniał.

Analiza struktury bezrobocia według płci pozwala zauważyć dominację mężczyzn w grupie bezrobotnych, począwszy od 2009 roku. Na koniec 2016 roku w strukturze zarejestrowanych bezrobotnych według płci większość stanowili mężczyźni – **1 043 osoby (53,9%)**.

Kobiety na koniec 2016 roku stanowiły 46,1% ogółu bezrobotnych, tj. 892 osoby. W porównaniu do grudnia 2015 r. ich liczba zmniejszyła się o 193 osoby. Pomimo faktu, iż kobiety są lepiej wykształcone niż mężczyźni, to jednak ich udział w ogólnej liczbie bezrobotnych utrzymuje się na wysokim poziomie a ich pozycja na rynku pracy jest ogólnie słabsza. Kobiety zarabiają dziś mniej od mężczyzn, rzadziej awansują, częściej są zwalniane i mniej chętnie przyjmowane do pracy, szczególnie kobiety starsze.

Analiza czterech ostatnich lat wykazuje, iż liczba bezrobotnych kobiet jednak z roku na rok maleje (2013 rok – 1 356 kobiet, 2014 rok – 1 266 kobiet, 2015 rok – 1 085 kobiet, 2016 rok – 892 kobiety).

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdania MPiPS-01 o rynku pracy w Powiatowym Urzędzie Pracy w Sokołowie Podlaskim

W 2016 roku częściej rejestrowano mężczyzn (1 586 osób – 57,6%). Zarejestrowano także 1 166 kobiet (42,4%). Podobnie więcej mężczyzn wyłączono z rejestru osób bezrobotnych 1 709 osób – 55,7%.

Podkreślić należy, iż na koniec 2016 roku:

- **80** kobiet posiadało prawa do zasiłku, co stanowi 9% ogółu zarejestrowanych kobiet,
- **480** kobiet zamieszkiwało na wsi, co stanowi 53,8% ogółu zarejestrowanych kobiet,
- **191** kobiet dotychczas nie pracowało, co stanowi 21,4% ogółu zarejestrowanych kobiet,
- **66** kobiet, to kobiety zwolnione z przyczyn dot. zakładu pracy – 55,9% ogółu zwolnionych),

Wśród osób będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy kobiety stanowiły:

- 40,6% ogółu bezrobotnych kobiet w kategorii osób *do 30 roku życia* – 362 kobiety,
- 64,8% ogółu bezrobotnych kobiet w kategorii osób *długotrwale bezrobotne* – 578 kobiet,
- 16,6% ogółu bezrobotnych kobiet w kategorii osób *powyżej 50 roku życia* – 148 kobiet,
- 35% ogółu bezrobotnych kobiet w kategorii osób *posiadających co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia* – 312 kobiet,

- 0,6% ogółu bezrobotnych kobiet w kategorii osób *posiadających co najmniej jedno dziecko niepełnosprawne do 18 roku życia* – 291 kobiet,
- 5,9% ogółu bezrobotnych kobiet w kategorii osób *niepełnosprawne* – 53 kobiety.

Dysproporcje wobec płci osób bezrobotnych występują również w porównaniu ich wykształcenia. Największą feminizację zaobserwowano wśród osób z wykształceniem wyższym, gdzie udział kobiet wobec ogółu to aż 64,9%. Nieco mniejszą przewagę obserwujemy wśród osób z wykształceniem średnim ogólnokształcącym, gdzie kobiety stanowiły 59,2% ogółu osób z wykształceniem średnim ogólnokształcącym. Wśród osób z wykształceniem policealnym i średnim zawodowym także ponad połowę ogólnej liczby osób stanowiły kobiety – 53,3%. Mężczyźni zaś okazali się dominującą grupą wśród osób z wykształceniem gimnazjalnym i poniżej – 68,8% oraz zasadniczym zawodowym – 61,7%.

Zauważalną barierą w przypadku kobiet jest łączenie pracy zawodowej z macierzyństwem oraz odbudowaniem własnej kariery zawodowej po okresie nieobecności w pracy w związku z urodzeniem dziecka. Duże znaczenie na sytuację kobiet na rynku pracy mogą mieć również nierówne traktowanie, pracodawcy w przypadku niektórych branż i zawodów częściej woleliby zatrudnić, na danym stanowisku, mężczyznę. Część kobiet próbuje pogodzić obie role – rodzinną i zawodową. Bez odpowiedniej współpracy ze strony instytucjonalnej jest to jednak zadanie karkołomne. Konieczna jest odpowiednia liczba miejsc w placówkach opiekuńczych oraz pewne „ułatwienia” ze strony pracodawców w postaci elastycznych godzin pracy, możliwości pracy w domu, itp. Jednak nadanie kobietom dodatkowych przywilejów prawnych ze strony państwa może skutkować paradoksalnie zwiększeniem się dyskryminacji kobiet. Pracodawcy mogą obawiać się zatrudniania kobiet, gdyż wiązałoby się ono z większymi kosztami, bądź problemami dla samego przedsiębiorstwa. Mężczyźni są bardziej atrakcyjnymi pracownikami, ponieważ nie wiążą się z nimi dodatkowe koszty, ponoszone przez pracodawcę zatrudniającego kobietę. Należy pamiętać, iż pracodawcy kierują się zasadami biznesu. Obawiając się konieczności płacenia świadczeń, niechętnie zatrudniają młode kobiety. Dodatkowe trudności związane są z koniecznością zatrudnienia kogoś na zastępstwo (pracodawca ponosi dodatkowe koszty rekrutacyjne i adaptacyjne dla nowego pracownika).

6. Bezrobotni zamieszkali na wsi

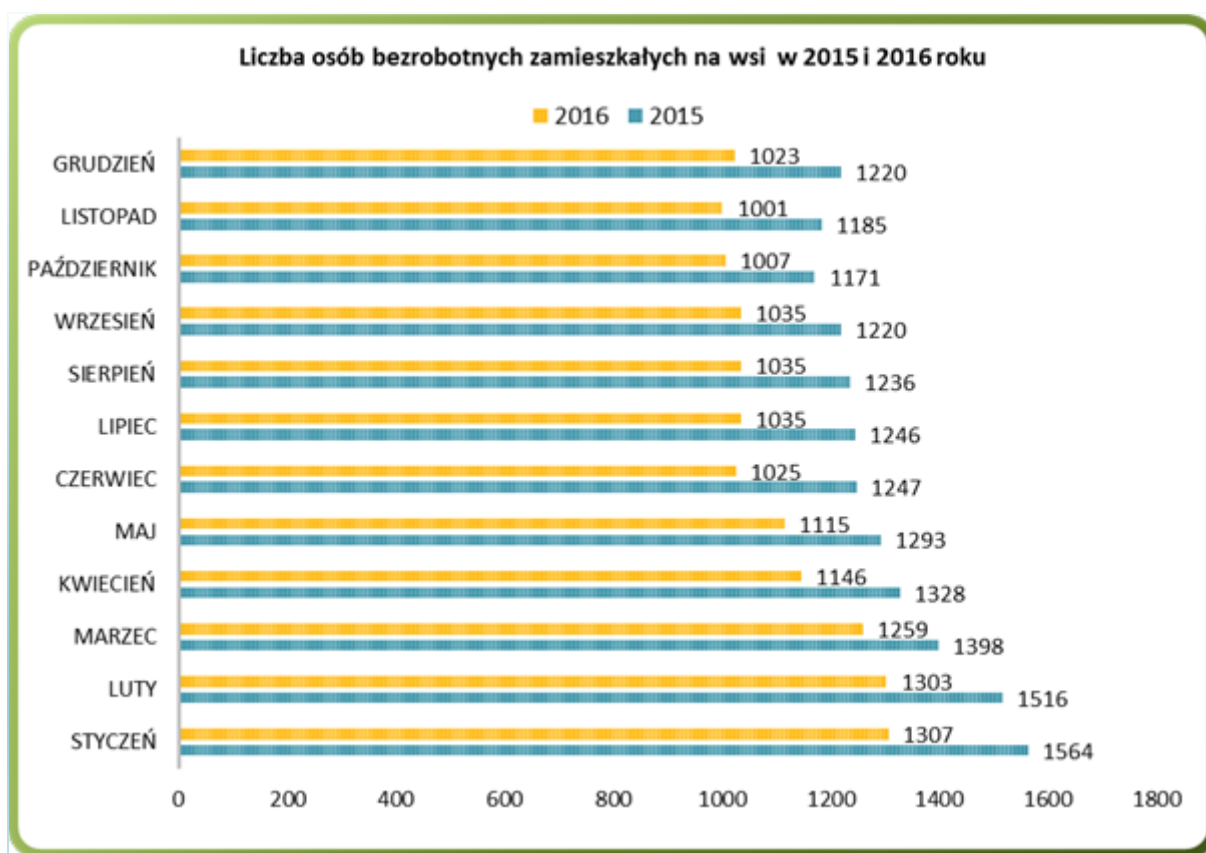
Sytuację na rynku pracy różnicuje również miejsce zamieszkania i w tym wypadku o ile mieszkańcy wsi stanowią ok. 40% ludności Polski, to wśród bezrobotnych ich udział pozostaje wyższy.

Analiza danych statystycznych bezrobocia na wsi, niezależnie od źródeł jego pochodzenia, potwierdza niekorzystną sytuację na rynku pracy ludności zamieszkałej na terenach wiejskich. Bezrobocie na wsi ma inny charakter niż w mieście, jest bardziej trwałe, a rynek pracy jest mniej elastyczny. Zachodzące przemiany gospodarcze wpłynęły nie tylko na poziom aktywności zawodowej mieszkańców obszarów wiejskich, ale uzyskały społeczne i gospodarcze opóźnienia rozwojowe w rolnictwie i na terenach wsi. Analiza danych pokazuje również na wyraźny podział ludności

zamieszkałej na związanej z gospodarstwami rolnymi oraz na ludność bezrolną, wskazując jednocześnie na trudniejszą sytuację tej drugiej. Niemniej jednak w okresach pogorszenia sytuacji na rynku pracy zdecydowanie bardziej odczuwają to mieszkańcy miast, gdyż to tam przede wszystkim usytuowane są przedsiębiorstwa.

Ze względu na przewagę terenów wiejskich w powiecie sokołowskim, struktura lokalnego bezrobocia charakteryzują się dominacją osób bezrobotnych zamieszkałych na wsi.

Liczba bezrobotnych zamieszkałych na terenach wiejskich na koniec grudnia 2016 roku w stosunku do roku ubiegłego zmniejszyła się o 197 osób i wyniosła **1 023 osoby** (w tym 480 kobiet) – **52,7%** ogółu zarejestrowanych. W tej grupie 9,2% ogółu mieszkańców wsi posiadało prawa do zasiłku tj. 94 osoby.

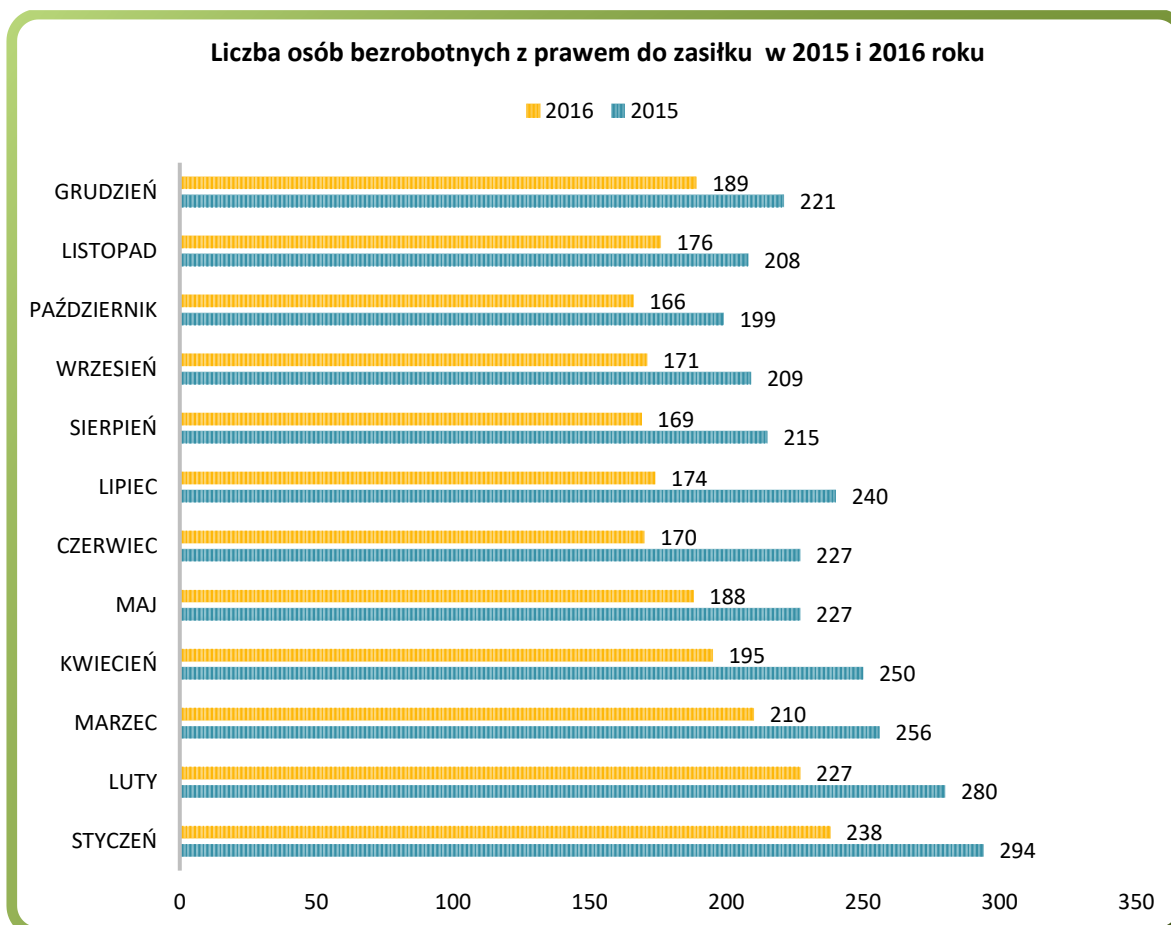

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdania MPiPS-01 o rynku pracy w Powiatowym Urzędzie Pracy w Sokołowie Podlaskim

Niski poziom kwalifikacji mieszkańców wsi jest istotnym czynnikiem determinującym wysokie bezrobocie. Wynika ono z przeciętnie gorszego dostępu do edukacji na obszarach wiejskich, natomiast trudna sytuacja dochodowa rodzin wiejskich ogranicza możliwości kształcenia młodzieży wiejskiej w dużych ośrodkach oddalonych od miejsca zamieszkania. Bezrobotnych zamieszkałych na terenach wiejskich z wykształceniem poniżej średniego było więcej (55,4%) niż w mieście (41,4%), natomiast udział bezrobotnych mieszkańców wsi z wykształceniem wyższym jest mniejszy (12,9%) niż w mieście (13,6%).

7. Bezrobotni z prawem i bez prawa do zasiłku

Sokołowski rynek pracy charakteryzuje mała liczba bezrobotnych posiadających prawo do zasiłku. W Powiatowym Urzędzie Pracy w Sokołowie Podlaskim na koniec grudnia 2016 r. spośród ogólnej liczby bezrobotnych z prawem do zasiłku zarejestrowanych było **189 osób**, tj. 9,8% ogółu zarejestrowanych. Podkreślenia wymaga fakt, iż w porównaniu do analogicznego okresu roku poprzedniego odnotowano spadek liczby osób bezrobotnych z prawem do zasiłku o 32 osoby.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdania MPiPS-01 o rynku pracy w Powiatowym Urzędzie Pracy w Sokołowie Podlaskim

Zaznaczyć należy, że istnieje nieznaczna dysproporcja pomiędzy odsetkiem bezrobotnych kobiet i mężczyzn posiadających prawo do zasiłku. Prawo do zasiłku posiadało 80 bezrobotnych kobiet oraz 109 mężczyzn.

Analizując strukturę osób uprawnionych do pobierania zasiłku dla bezrobotnych w odniesieniu do wyodrębnionych grup bezrobotnych można powiedzieć, iż najwięcej korzystających z zasiłku to osoby:

- zamieszkałe na wsi – 94 osoby (49,7% ogółu z prawem do zasiłku),
- powyżej 50 roku życia – 73 osoby (38,6% ogółu z prawem do zasiłku),
- do 30 roku życia – 39 osób (20,6% ogółu z prawem do zasiłku).

W 2016 roku najwięcej osób uprawnionych do pobierania zasiłku dla bezrobotnych odnotowano w miesiącu styczeń – 238 osób, a najmniej w październiku – 166 osób.

Aby uzyskać prawo do zasiłku należało w ostatnich 18 miesiącach udokumentować zatrudnienie przez okres minimalnie 365 dni.

Główną przyczyną zmniejszania się liczby osób z prawem do zasiłku jest podejmowanie krótkotrwałego zatrudnienia na podstawie umów cywilno-prawnych bez odprowadzania, wymaganych przez ustawę o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, należnych składek na ubezpieczenie społeczne i Fundusz Pracy.

W powiecie sokołowskim zasiłek jest wypłacany przez okres 6 miesięcy, ponieważ stopa bezrobocia na naszym terenie w dniu 30 czerwca poprzedniego roku nie przekroczyła 150% przeciętnej stopy bezrobocia w kraju. Zasiłek przez okres 12 miesięcy, zgodnie z ustawą, pobierają bezrobotni powyżej 50 roku życia, którzy spełniają jednocześnie warunki do nabycia prawa do zasiłku i posiadają, co najmniej 20-letni staż pracy.

Do najbardziej charakterystycznych cech bezrobocia należy m.in. stały, wysoko utrzymujący się procent osób bezrobotnych nieposiadających prawa do zasiłku. Osoby bez prawa do zasiłku na dzień 31.12.2016 r. stanowiły 90,2% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych (1 746 osób).

8. Bezrobotni w szczególnej sytuacji na rynku pracy

Stopień zagrożenia zjawiskiem bezrobocia nie jest jednakowy dla wszystkich. Pewne grupy osób są nieproporcjonalnie bardziej zagrożone pozostawaniem poza zatrudnieniem. Można stwierdzić, że są szczególnie „predestynowane” do znalezienia się bez pracy. Istnieją znaczne różnice pomiędzy bezrobociem poszczególnych grup społecznych, co w konsekwencji oznacza, że z punktu widzenia społeczno-ekonomicznego ludzie wobec bezrobocia nie są równi. Szanse na uzyskanie zatrudnienia są skorelowane nie tylko z kondycją gospodarki, która w okresie dobrej koniunktury pozwala na utrzymanie optymalnego poziomu zatrudnienia oraz sprzyja powstawaniu nowych miejsc pracy, ale w dużej mierze z cechami społeczno-demograficznymi bezrobotnych. Powyższe zdają się jednoznacznie potwierdzać dane statystyczne dotyczące skali i struktury bezrobocia, które wskazują na zwiększone ryzyko bezrobocia wśród niektórych kategorii osób charakteryzujących się określonymi cechami.

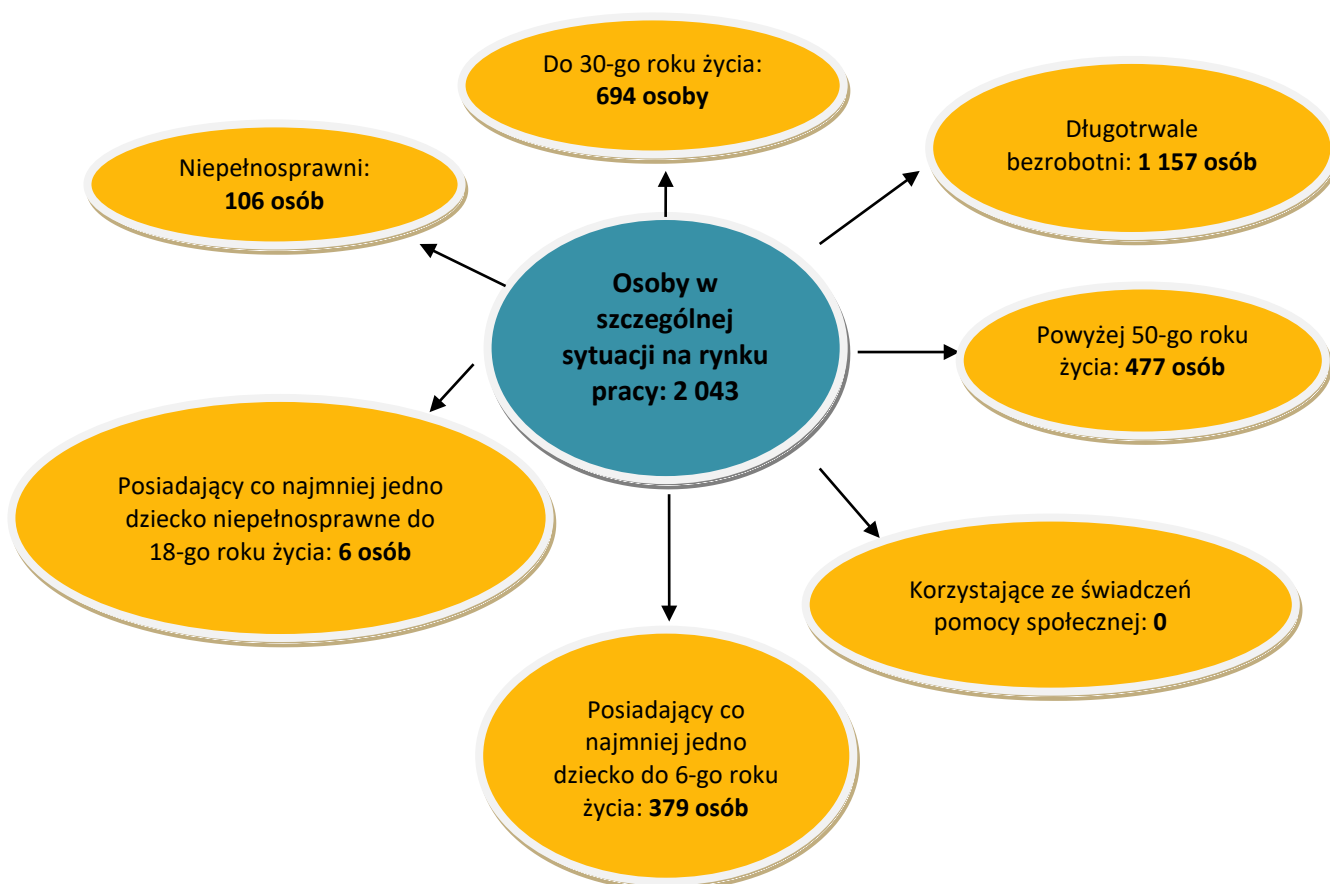
Nowelizacja ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy z dnia 14 marca 2014 r. (Dz. U. z 2014 r. poz. 598) zmieniła katalog osób będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy. Została zmieniona definicja osoby młodej, która obejmuje wszystkich do 30 roku życia (do 26 maja 2014 r. – do 25 roku życia). To konieczna i potrzebna zmiana, bo wielu młodych ludzi uczy się coraz dłużej i później wychodzą na rynek pracy. Dzięki tej modyfikacji Urząd może pomóc większej grupie osób.

Od 1 stycznia 2015 r., w statystyce rynku pracy, istnieje siedem kategorii osób będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy:

- 1) długotrwale bezrobotni,

- 2) bezrobotni powyżej 50 roku życia,
- 3) bezrobotni do 30 roku życia, w tym do 25 roku życia,
- 4) bezrobotni korzystający ze świadczeń z pomocy społecznej,
- 5) bezrobotni posiadający co najmniej 1 dziecko do 6 roku życia,
- 6) bezrobotni posiadający co najmniej 1 dziecko niepełnosprawne do 18 roku życia,
- 7) bezrobotni niepełnosprawni.

Bezrobotni w szczególnej sytuacji na rynku pracy w 2016 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdania MPiPS-01 o rynku pracy w Powiatowym Urzędzie Pracy w Sokołowie Podlaskim

Długotrwale bezrobotni

Długotrwale bezrobotni to osoby pozostające w rejestrze osób bezrobotnych łącznie przez okres pod 12 miesięcy w okresie ostatnich 2 lat, z wyłączeniem okresów odbywania stażu i przygotowania zawodowego dorosłych.. Osoby długotrwale bezrobotne stanowiły na koniec 2016 roku 59,8% ogółu zarejestrowanych (1 157 osób). W stosunku do ubiegłego roku nastąpił spadek o 213 osób.

Wśród zarejestrowanych 1 157 osób długotrwale bezrobotnych:

- 320 osób (27,7% długotrwale bezrobotnych) – to osoby do 30 roku życia (w tym 145 – to osoby do 25 roku życia),
- 342 osoby (29,6% długotrwale bezrobotnych) – to osoby powyżej 50 roku życia,
- 236 osób (20,4% długotrwale bezrobotnych) – to osoby posiadające co najmniej 1 dziecko do 6 roku życia,
- 4 osoby (0,3% długotrwale bezrobotnych) – to osoby posiadające co najmniej 1 dziecko niepełnosprawne do 18 lat,
- 67 osób (5,8% długotrwale bezrobotnych) – to osoby niepełnosprawne.

W 2016 roku napływ długotrwale bezrobotnych wyniósł 994 osoby, natomiast z ewidencji bezrobotnych wyłączono 1 207 osób. Pracę podjęło 605 osób,

Podobnie jak w roku ubiegłym wśród osób długotrwale bezrobotnych przeważały osoby bezrobotne w wieku 25 – 34 lata. Na koniec grudnia 2016 roku w tej kategorii wiekowej zarejestrowanych było 339 osób, tj. o 62 osoby mniej niż na koniec 2015 roku. Utrzymujące się zjawisko długotrwałego bezrobocia jest niepokojące, świadczy o problemie młodych ludzi z wejściem lub utrzymaniem się na rynku pracy. Natomiast pozytywnym zjawiskiem jest spadek liczby osób w tej grupie w stosunku do roku ubiegłego, co świadczy o tym, że dotychczasowe działania Urzędu przynoszą efekty i nadal należy wspierać te osoby.

Na koniec grudnia 2016 r., wśród długotrwale bezrobotnych, dominowały osoby z wykształceniem: zasadniczym zawodowym (325 osób) oraz gimnazjalnym i poniżej (319 osób). Niski poziom wykształcenia ogranicza możliwości poszukiwania i podjęcia pracy często do prac prostych, negatywnie wpływa na wizerunek osób bezrobotnych na rynku pracy. Dodatkowo długie pozostawanie bez pracy powoduje, że osoby te nie rozwijają się zawodowo, brak im kwalifikacji i umiejętności poszukiwanych przez pracodawców. W przypadku osób długotrwale bezrobotnych o niskim poziomie wykształcenia ważne jest stworzenie warunków do powszechnego dostępu do bezpłatnej edukacji, podnoszenia lub uzupełniania kwalifikacji, ponownego przyuczenia do wykonywania czynności zawodowych.

Analizując dane dotyczące stażu pracy osób zarejestrowanych w Urzędzie na koniec grudnia 2016 roku w grupie długotrwale bezrobotnych dominują osoby ze stażem pracy do 5 lat (496 osób – 42,9% ogółu długotrwale bezrobotnych) oraz bez doświadczenia zawodowego (bez stażu pracy) – 214 osób, tj. 18,5% ogółu długotrwale bezrobotnych.

Pod względem czasu pozostawania bez pracy dominowali bezrobotni pozostający bez pracy powyżej 24 miesięcy (48,9% ogółu długotrwale bezrobotnych) oraz od 12 do 24 miesięcy (26,1%, ogółu długotrwale bezrobotnych).

Bezrobotni powyżej 50 roku życia

Grupa, która napotyka na bariery w szybkim uzyskaniu zatrudnienia i stąd zwraca naszą szczególną uwagę są też starsi, których sytuacja na rynku pracy nie dość, że pozostaje trudna to jeszcze zważywszy na wysoką dynamikę wzrostu bezrobocia osób w starszych grupach wiekowych pogarsza się.

Osoby powyżej 50 roku życia to specyficzna grupa bezrobotnych na rynku pracy, która ze względu na swój wiek i kompetencje niejednokrotnie jest grupą dewaloryzowaną na rynku pracy. Brak zatrudnienia w tej kategorii to już powszechne zjawisko.

Z danych zebranych przez tut. Urząd wynika, że w końcu 2016 roku zarejestrowanych było 477 osób powyżej 50 roku życia (24,7% ogółu bezrobotnych), w tym 148 kobiet. Prawo do zasiłku posiadały 73 osoby w omawianej kategorii, tj. 15,3%.

Napływ bezrobotnych powyżej 50 roku życia wyniósł 365 osób, natomiast z ewidencji bezrobotnych wyłączono 413 osób. Pracę podjęło 201 osób.

W końcu 2016 roku spośród zarejestrowanych bezrobotnych powyżej 50 roku życia najliczniejszą populację stanowiły osoby ze stażem pracy od 20 do 30 lat – 145 osób (30,4% ogółu bezrobotnych w tej kategorii). Drugą grupą pod względem wielkości omawianego zjawiska byli bezrobotni posiadający staż pracy od 10 do 20 lat – 109 osób (22,9% ogółu bezrobotnych w tej kategorii).

Bezrobotni 50+ rzadko są aktywni w poszukiwaniu pracy, nie myślą o przekwalifikowaniu się czy zmianie zawodu. Wśród bezrobotnych w omawianej populacji dominowały osoby poszukujące pracy powyżej 24 miesięcy – 225 osób (53,5% ogółu bezrobotnych w tej kategorii), najmniej liczną grupę stanowiły osoby poszukujące pracy do 1 miesiąca – 23 osoby (4,8% ogółu bezrobotnych w tej kategorii).

Pod względem poziomu wykształcenia dwie największe grupy stanowiły osoby, które ukończyły szkołę gimnazjalną i poniżej (44,9% – 214 osób,) oraz osoby legitymujące się ukończoną szkołą zasadniczą zawodową – 151 osób (31,7% ogółu bezrobotnych w tej kategorii).

Pomoc tym osobom wymaga zastosowania szeregu działań, w szczególności zmierzających do odbudowania wiary we własne możliwości, przełamania barier związanych z negatywnym nastawieniem do rynku pracy i przygotowania do aktywnego działania na rzecz własnego rozwoju. To również praca z pracodawcami, którzy niejednokrotnie postrzegają osoby starsze jako mniej efektywne. Z obserwacji ostatnich dwóch lat wynika, że w wielu przypadkach nastawienie pracodawców do przyjmowania do pracy osób starszych jest coraz bardziej przychylne z uwagi na możliwość uzyskania wsparcia finansowego ze strony urzędu.

Bezrobotni do 30 roku życia, w tym do 25 roku życia

Bezrobotni do 30 roku życia potocznie określane są mianem osób młodych na rynku pracy. Sytuacja w tej grupie jest bardzo trudna, ponieważ pomimo ich młodego wieku, a także często

wysokiego poziomu wykształcenia jakie nabyli drogą edukacji, nie ma dla nich pracy. Częstym powodem, który wyklucza ich z rynku zatrudnienia jest kryterium doświadczenia zawodowego, którego nie zdążyli nabyć po zakończeniu edukacji. Dlatego też, duża część środków finansowych wydatkowanych przez urzędy pracy na różnego rodzaju aktywne formy pomocy bezrobotnym, skierowana jest właśnie do osób młodych. Bezrobotni w wieku do 30 roku życia stanowią drugą co do wielkości grupę osób będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy.

Z danych prezentowanych w statystyce sokołowskiego urzędu pracy wynika, iż na koniec 2016 r. zarejestrowanych było 694 osoby bezrobotne w wieku do 30 roku życia (w tym 362 kobiety) i stanowili 35,9% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych. Prawo do zasiłku posiadało 39 osób, w tym 21 kobiet.

Napływ bezrobotnych do 30 roku życia wyniósł 1 570 osób, natomiast z ewidencji bezrobotnych wyłączono 1 715 osób. Pracę podjęło 1 037 osób.

W końcu 2016 roku spośród zarejestrowanych bezrobotnych do 30 roku życia najliczniejszą grupę stanowiły osoby bez stażu pracy – 275 osób (39,6% ogółu bezrobotnych w tej kategorii). Drugą grupą pod względem wielkości omawianego zjawiska byli bezrobotni posiadający staż pracy do 1 roku – 216 osób (31,1% ogółu bezrobotnych w tej kategorii).

Najwięcej bezrobotnych do 30 roku życia zarejestrowanych w Urzędzie posiadało wykształcenie policealne i średnie zawodowe (170 osób) oraz średnie ogólnokształcące (170 osób), a najmniej zasadnicze zawodowe – 103 osoby (14,8% ogółu bezrobotnych w tej kategorii).

Wśród bezrobotnych w omawianej kategorii dominowały osoby poszukujące pracy od 1 do 3 miesięcy – 156 osób (22,5% ogółu bezrobotnych w tej kategorii), najmniej liczną grupę stanowiły osoby poszukujące pracy do 1 miesiąca – 73 osoby (10,5% ogółu bezrobotnych w tej kategorii).

Udział osób bezrobotnych do 25 roku życia nie stanowi już tak dużego problemu jak w latach poprzednich. Od 2012 roku, po raz kolejny notowany jest systematyczny spadek ich udziału wobec ogółu bezrobotnych.

Na koniec 2016 r. zarejestrowanych było 372 osoby bezrobotne do 25 roku życia (w tym 184 kobiety) i stanowili 19,2% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych. Prawo do zasiłku posiadało 9 osób, w tym 5 kobiet.

Napływ bezrobotnych do 25 roku życia wyniósł 1 041 osób, natomiast z ewidencji bezrobotnych wyłączono 1 069 osób. Pracę podjęło 614 osób.

W końcu 2016 roku spośród zarejestrowanych bezrobotnych do 25 roku życia najliczniejszą populację stanowiły:

- osoby poszukujące pracy od 1 do 3 miesięcy – 98 osób (26,3% ogółu bezrobotnych w tej kategorii),
- osoby z wykształceniem policealnym i średnim zawodowym – 110 osób (29,6% ogółu bezrobotnych w tej kategorii),
- osoby bez stażu pracy – 197 osób (53% ogółu bezrobotnych w tej kategorii),

Pozostałe grupy osób, znajdujące się w szczególnej sytuacji na rynku pracy

Pozostałe grupy osób, wymienione jako osoby znajdujące się w szczególnej sytuacji na rynku pracy są mniej liczne i stanowią niewielki odsetek ogółu tej grupy lub ich brak. Są to:

- **Bezrobotni posiadający co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia** – na koniec grudnia 2016 roku stanowili 19,6% ogólnej liczby zarejestrowanych bezrobotnych (379 osób, w tym 312 kobiet). Prawo do zasiłku posiadało 34 bezrobotnych, w tym 22 kobiety.

W tej kategorii najliczniejszą populację stanowiły:

- osoby poszukujące pracy powyżej 24 miesięcy – 108 osób (28,5% ogółu bezrobotnych w tej kategorii),
 - osoby w wieku od 25 do 35 lat – 223 osoby (58,8% ogółu bezrobotnych w tej kategorii),
 - osoby z wykształceniem wyższym – 84 osoby i zasadniczym zawodowym – 84 osoby (łącznie 44,3% ogółu bezrobotnych w tej kategorii),
 - osoby ze stażem pracy od 1 do 5 lat – 124 osoby (32,7% ogółu bezrobotnych w tej kategorii).
- **Bezrobotni posiadający co najmniej jedno dziecko niepełnosprawne do 18 roku** – brak osób w ewidencji.
- **Bezrobotni niepełnosprawni** – na koniec grudnia 2016 roku stanowili 5,5% ogólnej liczby zarejestrowanych bezrobotnych (106 osób, w tym 53 kobiet), w tym:
 - 31 osób z umiarkowanym stopniem niepełnosprawności;
 - 75 osób z lekkim stopniem niepełnosprawności.Według rodzaju niepełnosprawności najwięcej bezrobotnych niepełnosprawnych odnotowano w grupie z upośledzeniem narządu ruchu – 35 osób (33% ogółu bezrobotnych niepełnosprawnych) oraz z chorobami psychicznymi – 20 osób (18,9% ogółu bezrobotnych niepełnosprawnych). Prawo do zasiłku posiadało 16 bezrobotnych, w tym 8 kobiet. Pracę podjęło 79 osób.
- W tej kategorii najliczniejszą populację stanowiły:
- osoby poszukujące pracy powyżej 24 miesięcy – 36 osób (34% ogółu bezrobotnych w tej kategorii),
 - osoby w wieku od 45 do 54 lat – 24 osoby (22,6% ogółu bezrobotnych w tej kategorii),
 - osoby z wykształceniem gimnazjalnym i poniżej – 37 osób (34,9% ogółu bezrobotnych w tej kategorii),
 - osoby ze stażem pracy od 1 do 5 lat – 27 osób (25,5% ogółu bezrobotnych w tej kategorii).
- **Bezrobotni korzystający ze świadczeń pomocy społecznej** – brak osób w ewidencji.

IV. USŁUGI RYNKU PRACY

Podstawowymi usługami rynku pracy świadczonymi przez Powiatowy Urząd Pracy w Sokołowie Podlaskim są:

- 1) pośrednictwo pracy;
- 2) usługi EURES;
- 3) poradnictwo zawodowe;
- 4) organizacja szkoleń.

1. Pośrednictwo pracy

Pośrednictwo pracy jest procesem mającym na celu pomoc bezrobotnym i poszukującym pracy w uzyskaniu odpowiedniego zatrudnienia oraz pomoc pracodawcom w znalezieniu odpowiednich pracowników. Najważniejszym zadaniem pośrednictwa pracy jest najtrafniejszy dobór w jak najkrótszym czasie odpowiedniego stanowiska dla bezrobotnego i poszukującego pracy z jednej strony a właściwego kandydata na stanowisko pracy z drugiej strony.

Pośrednicy pracy, którzy w 2016 roku pracowali w terenie nawiązali **301 kontaktów z pracodawcami**. Podczas kontaktów pośrednicy przekazywali pracodawcom ofertę Urzędu dotyczącą form wsparcia określonych w ustawie o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy. W wyniku kontaktów z pracodawcami pozyskali 58 (niesubsydiowanych) miejsc pracy. Ponadto pozyskali do współpracy **155 nowych pracodawców**.

W roku 2016 Powiatowy Urząd Pracy w Sokołowie Podlaskim pozyskał **919 ofert pracy** zawierających **1 830 miejsc pracy**, z czego 681 to miejsca pracy subsydiowane. W roku poprzednim zgłoszono 930 ofert pracy na 1 797 miejsca pracy. Z wszystkich wolnych miejsc pracy zgłoszonych w 2016 roku tylko 56 miejsc przeznaczonych było dla osób posiadających orzeczenie o niepełnosprawności.

Pracodawcy w zgłaszanych ofertach pracy często proponują potencjalnym pracownikom niskie wynagrodzenie, a ich oczekiwania niejednokrotnie są wygórowane – często w ofertach pracy pojawiają się wysokie wymagania kwalifikacyjne w połączeniu z młodym wiekiem, dyspozycyjnością i posiadaniem doświadczenia zawodowego. Firmy coraz częściej szukają osób wszechstronnie wykształconych, posiadających wiedzę nie tylko w wyuczonym zawodzie, nie oferując kandydatom do pracy korzystnych warunków zatrudnienia.

Dokonując analizy rynku pracy na podstawie ofert pracy, wpływających do Urzędu na przestrzeni ostatnich lat, należy zauważyć, iż zapotrzebowanie na określone zawody nadal nie ulega większym zmianom.

Ranking ofert pracy zgłoszonych w 2016 roku wykazuje, że najwięcej ofert pracy zgłoszono dla pracowników branży mięsnej – 329 ofert, sprzedawców – 156 ofert, pracowników biurowych – 152 oferty. W następnej kolejności najwięcej ofert pracy zgłoszono dla osób w zwodach: robotnik gospodarczy – 100 ofert, pracownik budowlany – 98 ofert, kierowca – 91 ofert, pakowacz – 50 ofert.

Ze zgłoszonych **1 830** wolnych miejsc pracy w roku 2016 zagospodarowano **1 194** stanowisk.

Należy mieć na uwadze, że duża liczba niezrealizowanych miejsc pracy dotyczyła ofert, w których pracodawcy mieli zamiar zatrudnić obcokrajowców.

Oferty pracy, będące w dyspozycji Urzędu, udostępniane są na stronie internetowej, w siedzibie Urzędu – na tablicach informacyjnych, w Centralnej Bazie Ofert Pracy. Urząd na stałe współpracuje z ościennymi urzędami pracy w zakresie upowszechniania ofert pracy przyjętych do realizacji.

W analizowanym okresie pośrednicy pracy pełniący funkcję doradcy klienta indywidualnego łącznie przedstawili **6 155** propozycji pracy oraz **644** ofert stażu. Ponadto udzielono **12 072** informacje ogólne o ofertach pracy i sytuacji na rynku pracy.

Dążąc do usprawnienia obsługi klientów oraz spełniając oczekiwania pracodawców w zakresie sposobu realizacji ofert pracy pośrednicy pracy organizowali na terenie Urzędu **giełdy pracy**, czyli bezpośrednie spotkanie pracodawców z kandydatami do pracy, dobranymi przez pośredników i spełniającymi wymagania pracodawców. Taka bezpośrednia forma kontaktu jest atrakcyjna zarówno dla kandydatów do pracy oraz pracodawców, którzy mają okazję bezpośrednio przedstawić swoją ofertę wielu kandydatom jednocześnie.

W 2016 roku pośrednicy pracy zainicjowali **12 spotkań** osób bezrobotnych z pracodawcami w ramach giełd pracy, w których uczestniczyło łącznie **169 osób bezrobotnych**. W wyniku zorganizowanych giełd pracy zatrudnionych zostało 15 osób. Pozostała część uczestników przeszła do dalszych etapów rekrutacji. Pracodawcy poszukiwali pracowników na stanowiska: agent ubezpieczeniowy, sprzątaczką, sprzedawca, pracownik produkcji, doradca klienta, sortowacz folii, rozbieracz – wykrawacz, opiekun osób starszych, monter konstrukcji budowlanych, Project Account Manager.

Ponadto w ramach działań promujących usługi Powiatowego Urzędu Pracy w Sokołowie Podlaskim pracownicy brali udział w następujących imprezach:

- 1) VII Targi Edukacji, Pracy i Kariery „Szarada”. Targi odbyły się w Zespole Szkół Nr 1 im. K.K. Baczyńskiego w Sokołowie Podlaskim w dniu 30 marca 2016 r. Zaproszenia na imprezę przyjęło 16 wyższych uczelni z województw mazowieckiego, podlaskiego, lubelskiego i warmińsko-mazurskiego, trzy szkoły policealne oraz firmy i instytucje z terenu Sokołowa Podlaskiego i Węgrowa. Na targi przybyli uczniowie szkół średnich, którzy licznie gromadzili się przy naszym stoisku. Zadawali pytania dot. dokumentów potrzebnych do rejestracji, a także o formy aktywizacji przewidziane dla absolwentów szkół, o pomoc w poszukiwaniu pracy itp. Celem targów było umożliwienie młodzieży spotkania w jednym miejscu i czasie uczelni wyższych, szkół oraz pracodawców i w ciągu godziny, czy dwóch zdobycia jak najwięcej informacji przydatnych przy planowaniu dalszej ścieżki edukacyjnej i zawodowej.
- 2) VI Uniwersyteckiej Giełdzie Pracy zorganizowanej przez Uniwersytet Przyrodniczo – Humanistyczny w Siedlcach w dniu 14 kwietnia 2016 r.
- 3) Spotkania z osobami uczęszczającymi na zajęcia Warsztaty Terapii Zajęciowej Caritas Diecezji Drohiczyńskiej.

W 2016 roku tut. Urząd po raz drugi brał udział w ogólnokrajowym badaniu pt.: „Barometr zawodów”. Jest to jednoroczna **prognoza zapotrzebowania na zawody, tworzona dla każdego powiatu** przez ekspertów, którzy posiadają wiedzę na temat lokalnego rynku pracy.

Właściwa ocena występujących zjawisk pozwala na sklasyfikowanie zawodów w trzy grupy:

- deficytowe,
- nadwyżkowe,
- zrównoważone.

Wyniki badania dla każdego powiatu oraz województwa są udostępniane w serwisie internetowym: <http://barometrzwodow.pl/>

„Barometr zawodów” pochodzi ze **Szwecji**. Jego metodologia została wypracowana w latach dziewięćdziesiątych dwudziestego wieku jako element szerszego systemu prognozowania zmian na rynku pracy. Do Polski „Barometr...” trafił za sprawą Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Krakowie. W 2009 r. pracownicy „Małopolskiego Obserwatorium Rynku Pracy i Edukacji” (projektu badawczego WUP w Krakowie) poznali założenia barometru podczas wizyty studyjnej w Turku w Finlandii. W tym samym roku przeprowadzili pilotaż w sześciu powiatach Małopolski, a następnie rozszerzyli badanie na cały region. Od 2010 r. badanie odbywa się we wszystkich powiatach województwa.

W 2015 roku zalety „Barometru...” doceniło Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej, podejmując decyzję o realizacji badania w całej Polsce. Koordynatorem krajowym został Wojewódzki Urząd Pracy w Krakowie. Za koordynację badania w regionach odpowiadają poszczególne wojewódzkie urzędy pracy.

2. Usługi EURES

W ramach świadczonych usług EURES w 2016 roku Urząd zapewniał stały dostęp do bazy danych zawierających informacje na temat wolnych miejsc pracy w Europie oraz bazy, w której zamieszczane są ogólne informacje dotyczące warunków życia i pracy w krajach UE i EOG. W ten sposób wszystkie osoby bezrobotne i poszukujące zatrudnienia poza granicami Polski korzystając z usług EURES otrzymywały aktualne informacje na temat ustawodawstwa socjalnego, podatków, edukacji, służby zdrowia, możliwości szkoleń, wzajemnego uznawania kwalifikacji zawodowych oraz kosztów utrzymania i zakwaterowania w innych państwach UE.

W ramach Sieci Europejskich Ofert Pracy EURES udzielono osobom bezrobotnym i poszukującym pracy **1 190 informacji ogólnych** na temat:

- warunków życia i pracy oraz sytuacji na rynkach pracy na terytorium Unii Europejskiej (UE) i państw Europejskiego Obszaru Gospodarczego (EOG);
- dostępnych zagranicznych ofert pracy i możliwościach zatrudnienia;
- możliwości zatrudnienia przez pracodawców z kraju bezrobotnych lub poszukujących pracy z państw UE/EOG.

Ponadto realizowano 454 oferty pracy na 2 341 stanowisk. Najwięcej zagranicznych miejsc pracy pochodziło z Niemiec (1 049), Wielkiej Brytanii (316), Czech (257), Holandii (321).

Największą liczbę ofert pracy zgłoszono w zawodach:

- operator maszyn – 313 stanowisk,
- magazynier – 291 stanowisk,
- kierowca – 145 stanowisk,
- monter – 189 stanowisk,
- spawacz (różne specjalności) – 125 stanowisk,
- opiekun i pielęgniarz – 90 stanowisk,
- pracownik zbioru – 77 stanowisk.

Na bieżąco przekazywane były również oferty pracy do ośrodków pomocy społecznej oraz innych instytucji celem rozpowszechnienia wśród osób zainteresowanych podjęciem pracy za granicą.

Oświadczenia o zamiarze powierzenia wykonywania pracy cudzoziemcom

Warunkiem tej formy zatrudnienia jest otrzymanie przez cudzoziemca oświadczenia polskiego pracodawcy o zamiarze powierzenia wykonywania pracy, które powinno być zarejestrowane w powiatowym urzędzie pracy właściwym ze względu na miejsce zamieszkania lub siedzibę pracodawcy. Na podstawie wyżej wymienionego oświadczenia, pracodawca może powierzyć wykonywanie pracy obywatelom 6 krajów: **Armenii, Białorusi, Gruzji, Mołdawii, Rosji i Ukrainy**, bez konieczności uzyskania zezwolenia na pracę (jest to procedura uproszczona).

W 2016 roku przyjęto **388** tego typu oświadczeń (o 253 oświadczenia więcej w porównaniu do roku ubiegłego).

3. Poradnictwo zawodowe

Celem poradnictwa zawodowego jest udzielenie porad ułatwiających wybór zawodu lub jego zmianę, podjęcie lub zmianę zatrudnienia oraz udzielanie informacji o zawodach, rynku pracy i możliwościach szkolenia i doksztalcania.

Usługi poradnictwa zawodowego skierowane są do osób bezrobotnych, poszukujących pracy oraz innych niezarejestrowanych w urzędzie pracy.

W 2016 roku doradcy zawodowi omawianą pomoc realizowali w formie spotkań indywidualnych i grupowych, w ramach następujących form:

Indywidualna porada zawodowa

Indywidualne poradnictwo zawodowe polega na bezpośrednim kontakcie pracownika urzędu z osobą zgłaszającą potrzebę pomocy w celu rozwiązania jej problemu zawodowego. Problem zawodowy może dotyczyć trudności z wyborem lub zmianą zawodu, wyborem miejsca pracy, planowaniem rozwoju zawodowego, wyborem kierunku kształcenia lub szkolenia, a także braku umiejętności poszukiwania pracy oraz obniżonej motywacji w zakresie aktywności zawodowej.

Indywidualnym poradnictwem zawodowym w 2016 roku objętych zostało 230 osób. Porada zawodowa nie jest spotkaniem jednorazowym, lecz procesem, na który składa się kilka spotkań

i rozmów między doradcą a klientem. W ramach porad indywidualnych przeprowadzono 262 rozmowy doradcze.

Grupowa porada zawodowa

Poradnictwo grupowe to zajęcia warsztatowe, mające na celu pomoc grupom bezrobotnych i poszukujących pracy w dokonaniu samooceny oraz w rozwijaniu umiejętności podejmowania decyzji związanych z planowaniem swojej kariery zawodowej. Udział w grupowej poradzie zawodowej pozwala m.in. na wymianę sugestii i doświadczeń między klientami, uzyskanie wzajemnego wsparcia oraz wiedzy na temat funkcjonowania w sytuacjach społecznych.

Pomoc doradcza świadczona w formie poradnictwa grupowego w 2016 roku objęła 24 grupy warsztatowe. W sumie w grupowych poradach zawodowych udział wzięło 115 osób.

Na zakończenie każdej porady grupowej uczestnicy dokonują jej oceny poprzez wypełnienie ankiety ewaluacyjnej. Na podstawie analizy ankiet wypełnionych w 2016 roku można stwierdzić, że zajęcia okazały się być interesujące, a dobór tematyki, zakres przekazanych informacji oraz metody prowadzenia zajęć spełniły oczekiwania większości klientów. Informacje o terminie, miejscu realizacji i tematyce porad grupowych podawane są do publicznej wiadomości. Wykaz porad na dany kwartał zamieszczany jest z odpowiednim wyprzedzeniem na stronie internetowej Urzędu i tablicach informacyjnych w siedzibie Urzędu.

Indywidualna informacja zawodowa

Informacja indywidualna polega na bezpośrednim kontakcie pracownika urzędu pracy z osobą zgłaszającą potrzebę uzyskania informacji zawodowej. Informacje dotyczyły najczęściej możliwości nabycia nowych kwalifikacji lub doskonalenia zawodowego poprzez szkolenie oraz możliwości skorzystania z dotacji na rozpoczęcie własnej działalności gospodarczej. Informowano również o zasadach korzystania z usług i instrumentów rynku pracy, stronach internetowych z ofertami pracy, wzorach dokumentów aplikacyjnych, instytucjach, które realizują projekty skierowane dla osób bezrobotnych i poszukujących pracy.

Z indywidualnej informacji zawodowej w 2016 roku skorzystało 136 osób.

Informacja zawodowa w formie grupowej

Informacja zawodowa w formie grupowej polega na bezpośrednim kontakcie pracownika urzędu pracy z zainteresowanymi osobami w ramach spotkania informacyjnego, które ma na celu przedstawienie informacji zawodowych.

Tematyka grupowych spotkań informacyjnych dotyczyła podstawowych usług i instrumentów rynku pracy, informacji o zawodach i ogólnej sytuacji na rynku pracy, możliwości uzyskania kwalifikacji zawodowych, oczekiwań pracodawców w zakresie kwalifikacji wymaganych od kandydatów do pracy, możliwości podejmowania własnej działalności gospodarczej.

W 2016 roku doradcy zawodowi zorganizowali 85 grupowych informacji zawodowych, w których uczestniczyło 1 029 osób. Większość spotkań to spotkania z osobami nowo

zarejestrowanymi, w związku z tym największym zainteresowaniem cieszyły się informacje na temat podstawowych usług rynku pracy, tendencji na lokalnym rynku pracy i wymagań pracodawców w stosunku do oferowanych ofert pracy.

Spotkania edukacyjne

Doradcy zawodowi, na zaproszenie dyrektorów szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych, organizują spotkania edukacyjne z młodzieżą szkolną, przygotowując młode osoby do aktywnego poruszania się po rynku pracy.

w 2016 roku doradca zawodowy uczestniczył w **5 spotkaniach z młodzieżą szkolną**. Tematyka spotkań dotyczyła m.in.:

- informacji o sytuacji na lokalnym rynku pracy i zawodach deficytowych;
- możliwości dalszego kształcenia w wyuczonym zawodzie;
- przygotowania się do rozmowy kwalifikacyjnej i metodach poszukiwania pracy;
- usługach urzędu pracy i dokumentacji niezbędnej do zarejestrowania.

Indywidualny Plan Działania

Instrumentem wspomagającym pracę pośredników pracy i doradców zawodowych, pełniących funkcję doradcy klienta, jest **Indywidualny Plan Działania**, w ramach którego osoby bezrobotne we współpracy z pracownikami określają własny cel zawodowy oraz planują działania do samodzielnej realizacji, które umożliwiają im osiągnięcie założonego celu. Uzupelnieniem tych działań są działania realizowane przez pracowników, mające na celu identyfikację potencjału zawodowego, pomoc w podnoszeniu kwalifikacji i nabywaniu umiejętności poruszania się po rynku pracy.

Do końca 2016 roku pracownicy przygotowali, a także realizowali, **3 369** Indywidualnych Planów Działania.

4. Organizacja szkoleń

Ostatnią z podstawowych usług rynku pracy obok pośrednictwa pracy i poradnictwa zawodowego jest organizacja szkoleń.

Zmiany zachodzące na rynku pracy wymagają nieustannego doskonalenia, dostosowania potencjału zawodowego klientów Urzędu do nowych potrzeb rynku pracy.

Głównym celem szkoleń jest zwiększenie szans osób bezrobotnych i poszukujących pracy na uzyskanie zatrudnienia poprzez przyuczenie do zawodu, przekwalifikowanie, a także podniesienie ich dotychczasowych kwalifikacji. Szkolenia organizowane przez urząd kierowane są m.in. do tych osób, które nie posiadają żadnych kwalifikacji zawodowych, utraciły zdolność do wykonywania pracy w danym zawodzie lub nie mają szans na uzyskanie zatrudnienia z uwagi na dotychczasowe umiejętności. Uczestnictwo w różnego rodzaju szkoleniach ma na celu umożliwienie osobom bezrobotnym i poszukującym pracy dostosowanie się do zmiennych wymogów rynku pracy, a także zwiększyć ich mobilność zawodową.

W okresie **od 01.01.2016 r. do 31.12.2016 r.** z usług szkoleniowych w ramach szkoleń indywidualnych skorzystało **46 osób**.

Tematyka szkoleń dotyczyła takich zakresów jak:

- 1) Kwalifikacja wstępna przyspieszona w zakresie przewozu rzeczy – 19 osób,
- 2) Kierowca wózków jezdniowych z napędem silnikowym wraz z bezpieczną obsługą – wymianą butli gazowych w wózkach wyposażonych w te urządzenia – 5 osób,
- 3) Operator koparko-ładowarki – 3 osoby,
- 4) Prawo jazdy kat. C – 3 osoby,
- 5) Szkolenie okresowe kierowców w zakresie przewozu rzeczy – 2 osoby,
- 6) Kwalifikacja wstępna przyspieszona w zakresie przewozu osób – 2 osoby,
- 7) Badania wizualne VT1+VT2 – 2 osoby,
- 8) Projektowanie wnętrz – 2 osoby,
- 9) Kurs księgowości – 1 osoba,
- 10) Home staging – 1 osoba,
- 11) Manager gastronomii – 1 osoba,
- 12) Gotowanie – warsztaty kulinarne – 1 osoba,
- 13) Dietetyka – 1 osoba,
- 14) Kurs stylizacji paznokci – 1 osoba,
- 15) Szkolenie podstawowe w zawodzie strażak – 1 osoba.

Szkolenia finansowane były w ramach środków Funduszu Pracy oraz Europejskiego Funduszu Społecznego. Środki wydatkowane na powyższy cel wyniosły **153 901,94 zł**, w tym:

- 1) w ramach Funduszu Pracy tzw. Algorytm – **86 741,95 zł**;
- 2) w ramach projektu „**Aktywizacja osób młodych pozostających bez pracy w powiecie sokołowskim**” realizowanego z Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój – **67 159,99 zł**;

Wśród przeszkolonych osób:

- kobiety stanowiły 6,5% (tj. 3 osoby);
- osoby zamieszkujące tereny wiejskie stanowiły 50% (tj. 23 osoby);
- długotrwale bezrobotni stanowili 19,6% (tj. 9 osób);
- osoby do 30 roku życia stanowiły 56,5% (tj. 26 osób);
- osoby powyżej 50 roku życia stanowiły 8,7% ogółu przeszkolonych (tj. 4 osoby).

Szacunkowa efektywność programu – w powiecie (wyliczana udziałem liczby bezrobotnych podejmujących zatrudnienie po programie do liczby osób kończących szkolenie – w roku kalendarzowym) wyniosła **85%**.

V. INSTRUMENTY RYNKU PRACY

1. Jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej

Popularną formą aktywizacji zawodowej są bezzwrotne dotacje dla osób bezrobotnych na otwarcie własnej działalności gospodarczej. Program ten adresowany jest do osób przedsiębiorczych, które same chcą stworzyć dla siebie miejsca pracy. Wysokość takiej dotacji zgodnie z zapisami ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy nie może przekroczyć 6 – krotności przeciętnego wynagrodzenia.

O środki może ubiegać się każda osoba bezrobotna zarejestrowana w Powiatowym Urzędzie Pracy w Sokołowie Podlaskim. Ograniczenia podmiotowe mogą dotyczyć środków przyznawanych w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Pracy przyznawanych z rezerwy Ministra Rodziny Pracy i Polityki Społecznej dla określonych kategorii osób. Wymogi formalne, co do składanego wniosku, najważniejsze elementy umowy oraz formy zabezpieczenia regulują przepisy szczegółowe określone w rozporządzeniu¹. Najważniejszym obowiązkiem bezrobotnego jest prowadzenie działalności gospodarczej przez minimum 12 m-cy. Okres ten daje szansę na okrzepnięcie działalności poprzez uzyskanie środków na „rozruch” działalności. Jednocześnie umowa z zawartym w niej zobowiązaniem do zwrotu środków w przypadku nie spełnienia między innymi ww. obowiązku, też dopinguje bezrobotnego do nie rezygnowania z jej prowadzenia przy pierwszych niepowodzeniach.

W 2016 roku wsparcie w postaci przyznania jednorazowych środków na podjęcie działalności gospodarczej otrzymało **61 osób bezrobotnych** (w 2015 roku – 81 osób). W ramach otrzymanych środków bezrobotni najliczniej podejmowali działalności z zakresu:

- 1) usługi różne – 36 dofinansowań;
- 2) usługi związane z budownictwem – 17 dofinansowań;
- 3) handel – 4 dofinansowania;
- 4) produkcja – 4 dofinansowania.

Ogółem w 2016 roku pracownicy przeprowadzili 75 wizyt monitorujących. W wyniku kontroli z zakresu prawidłowości wykorzystania środków finansowych nie stwierdzono nieprawidłowości. Osoby kontrolowane posiadały aktualny wpis do ewidencji działalności gospodarczej i opłacały należne składki ZUS lub KRUS.

Na zadanie te wydatkowano w roku 2016 **kwotę 1 392 400,00 zł**, w tym:

- 1) w ramach Funduszu Pracy tzw. Algorytm – 615 800,00 zł,
- 2) w ramach projektu „**Aktywizacja osób w wieku 30 lat i powyżej pozostających bez pracy w powiecie sokołowskim**” realizowanego z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego – 273 600,00 zł,

¹Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 23 kwietnia 2012 r. w sprawie dokonywania z Funduszu pracy refundacji kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowisk pracy dla skierowanego bezrobotnego oraz przyznawania środków na podjęcie działalności gospodarczej (Dz. U. z 2012 r. poz. 457)

- 3) w ramach projektu „**Aktywizacja osób młodych pozostających bez pracy w powiecie sokołowskim**” realizowanego z Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój – 503 000,00 zł).

2. Refundacja kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy

Wyposażenie stanowisk pracy, jako forma tworzenia subsydiowanych miejsc pracy jest znane w środowisku przedsiębiorców i cieszy się coraz większym zainteresowaniem.

Ten instrument rynku pracy „w czystej postaci” jest pomocą bezzwrotną w wysokości 6-krotnego przeciętnego wynagrodzenia na utworzenie określonego we wniosku pracodawcy stanowiska pracy. Podstawowym zobowiązaniem wynikającym z umowy, zawartej między urzędem pracy a pracodawcą, jest obowiązek utrzymania utworzonego stanowiska pracy przez okres minimum 24 miesięcy.

W 2016 roku Powiatowy Urząd Pracy w Sokołowie Podlaskim udzielił **17 podmiotom** refundacji wyposażenia lub doposażenia i wydatkował na ten cel kwotę **390 629,00 zł**, w tym:

- 1) w ramach Funduszu Pracy tzw. Algorytm – 229 980,00 zł,
- 2) w ramach projektu „Aktywizacja osób w wieku 30 lat i powyżej pozostających bez pracy w powiecie sokołowskim” realizowanego z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego – 160 649,00 zł).

W ramach refundowanych kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy nowe miejsca pracy zostały utworzone przez pracodawców działających na terenie:

- Miasto Sokołów Podlaski – 10 stanowisk pracy;
- Miasto i Gmina Kosów Lacki – 4 stanowiska pracy;
- Gmina Repki – 1 stanowisko pracy;
- Gmina Sokołów Podlaski – 1 stanowisko pracy;
- Gmina Sabnie – 1 stanowisko pracy.

Dla porównania w 2014 roku z refundacji kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowisk pracy dla bezrobotnych skorzystało 45 pracodawców, którzy utworzyli łącznie 58 stanowiska pracy.

3. Staż u pracodawcy

Staż to jedna z form aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych. Pozwala osobom bezrobotnym na zdobycie doświadczenia oraz nabycie nowych kwalifikacji zawodowych.

Po wprowadzonej nowelizacji ustawy staż stał się programem skierowanym do wszystkich osób bezrobotnych, dla których urząd ustalił II profil pomocy.

Staż w naszym powiecie jest najpopularniejszą formą aktywizacji zawodowej, z której chętnie korzystają zarówno pracodawcy jak i osoby bezrobotne. Pracodawca przyjmując osobę bezrobotną na staż otrzymuje świadczenie pracy według ustalonego programu nie ponosząc przy tym kosztów

wynagrodzenia za świadczoną pracę. Ponadto ma możliwość sprawdzenia przydatności zawodowej bezrobotnego w firmie pod kątem zatrudnienia go po odbyciu stażu.

W trakcie odbywania stażu osoba bezrobotna nabywa umiejętności praktyczne do wykonywania pracy przez wykonywanie zadań w miejscu pracy. Program może trwać do 6 miesięcy lub w przypadku bezrobotnych do 30 roku życia do 12 miesięcy. Stażystom odbywającym staże przysługuje stypendium w wysokości 120 % kwoty zasiłku dla bezrobotnych.

W 2016 roku łącznie na staże skierowanych zostało **233 osoby** (w tym 177 kobiet). Wydatki poniesione ogółem to – **1 652 433,00 zł**. Staże zostały sfinansowane z następujących środków:

- 1) 655 280,00 zł – ALGORYTM;
- 2) 735 053,00 zł – w ramach projektu „**Aktywizacja osób młodych pozostających bez pracy w powiecie sokołowskim**” realizowanego z Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój;
- 3) 190 845,00 zł – w ramach projektu „**Aktywizacja osób w wieku 30 lat i powyżej pozostających bez pracy w powiecie sokołowskim**” realizowanego z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego;
- 4) 71 225,00 zł – w ramach środków z rezerwy Ministra (art. 49 ustawy)

Zatrudnienie po stażach uzyskało 218 osób bezrobotnych.

Szacunkowa efektywność programu – w powiecie (wyliczana udziałem liczby bezrobotnych podejmujących zatrudnienie po programie do liczby osób kończących staż – w roku kalendarzowym) kształtuje się na poziomie **90%**.

4. Prace społecznie użyteczne

Prace społecznie użyteczne to instrument rynku pracy skierowany do osób bezrobotnych bez prawa od zasiłku. Prace, 40 godzin w miesiącu a nie więcej niż 10 godzin w tygodniu, organizowane są przez gminę w jednostkach organizacyjnych pomocy społecznej, organizacjach lub instytucjach statutowo zajmujących się pomocą charytatywną lub działalnością na rzecz społeczności lokalnej. Wykonywanie prac społecznie użytecznych odbywa się na podstawie porozumienia zawartego między starostą a gminą, na rzecz której prace społecznie użyteczne będą wykonywane. Powiatowy urząd pracy refunduje gminie ze środków Funduszu Pracy do 60% minimalnej kwoty świadczenia przysługującego bezrobotnemu.

W 2016 roku w ramach porozumień z jednostkami samorządowymi do wykonywania prac społecznie użytecznych skierowano **67 osób** bezrobotnych, w tym 24 kobiety (w 2015 roku skierowano 117 osób).

Organizatorami prac społecznie użytecznych były następujące jednostki samorządowe:

- Miasto Sokołów Podlaski – 34 osoby;
- Urząd Gminy Bielany – 3 osoby;
- Urząd Gminy Jabłonna Lacka – 10 osób;
- Urząd Miasta i Gminy Kosów Lacki – 4 osoby;

- Urząd Gminy Sterdyń – 5 osób.;
- Urząd Gminy Sokołów Podlaski – 11 osób.

Prace społecznie użyteczne zgodnie z podpisanymi porozumieniami realizowane były do końca listopada 2016 roku.

W 2016 roku na organizację prac społecznie użytecznych Urząd wydatkował środki z Funduszu Pracy w łącznej kwocie **94 799,00 zł**.

Po zakończeniu prac społecznie użytecznych (na koniec grudnia 2016 r.) **pracę podjęło 55 osób**.

Szacunkowa efektywność programu – w powiecie (wyliczana udziałem liczby bezrobotnych podejmujących zatrudnienie po programie do liczby osób kończących prace społecznie użyteczne – w roku kalendarzowym) kształtuje się na poziomie **67%**.

5. Prace interwencyjne

Prace interwencyjne to zatrudnienie osoby bezrobotnej przez pracodawcę, które nastąpiło w wyniku umowy zawartej między pracodawcą a starostą. Prace interwencyjne można wykonywać na dowolnym stanowisku pracy, zarówno w przypadku pracy fizycznej, jak też umysłowej.

Promowanie prac interwencyjnych, a w związku z tym przekonywanie pracodawców do zatrudniania bezrobotnych, daje efektywność zatrudnieniową. Zysk dla pracodawcy przy tej formie wsparcia to refundacja części kosztów na wynagrodzenie oraz składki na ubezpieczenie społeczne skierowanych bezrobotnych w wysokości uprzednio uzgodnionej, nieprzekraczającej jednak kwoty ustalonej, jako iloczyn zatrudnionych w miesiącu w przeliczeniu na pełny wymiar czasu pracy oraz kwoty zasiłku określonej w przepisach ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy.

Prace interwencyjne skierowane są do osób bezrobotnych, którym został ustalony II profil pomocy.

Powiatowy Urząd Pracy w Sokołowie Podlaskim w 2016 roku podpisał **ogółem 102 umowy o organizację zatrudnienia w ramach prac interwencyjnych z 87 pracodawcami**, na które skierowano 122 osoby, w tym 69 kobiet (w 2015 roku – 76 osób, w tym 49 kobiet). W ramach prac interwencyjnych zatrudniono:

- 54 osoby zamieszkałe na wsi;
- 47 osób do 30 roku życia;
- 20 osób powyżej 50 roku życia;
- 37 osób długotrwale bezrobotnych.

Na koniec 2016 roku okres refundacji w ramach prac interwencyjnych upłynął dla 86 miejsc pracy (w tym dla 49 osób skierowanych w poprzednim roku). Zatrudnienie po pracach interwencyjnych podjęło 80 osób.

Szacunkowa efektywność programu – w powiecie (wyliczona udziałem liczby bezrobotnych kontynuujących zatrudnienie na miejscach pracy, na które upłynął okres dofinansowania do liczby tych miejsc – w roku kalendarzowym) kształtuje się na poziomie **93%**.

Na finansowanie części kosztów poniesionych przez pracodawców w związku z zatrudnieniem bezrobotnych w ramach prac interwencyjnych wydatkowano **446 715,00 zł**, w tym:

- 1) w ramach Funduszu Pracy tzw. Algorytm – 403 066,00 zł,
- 2) w ramach środków z rezerwy Ministra (z art.49 ustawy) – 43 649,00 zł.

6. Roboty publiczne

Roboty publiczne to zatrudnienie bezrobotnego w okresie nie dłuższym niż 6 miesięcy przy wykonywaniu prac organizowanych przez powiaty, gminy, organizacje pozarządowe statutowo zajmujące się problematyką ochrony środowiska, kultury, oświaty, kultury fizycznej i turystyki, opieki zdrowotnej, bezrobocia oraz pomocy społecznej, a także spółki wodne i ich związki, jeżeli prace te są finansowane lub dofinansowane ze środków samorządu terytorialnego, budżetu państwa, funduszy celowych, organizacji pozarządowych, spółek wodnych i ich związków.

Roboty publiczne mają zapobiegać odpływowi do bierności zawodowej bezrobotnych, szczególnie tych, którzy są w bardzo niekorzystnej sytuacji na rynku pracy, poprzez ich czasowe zatrudnienie. Inicjowane są też w celu zapewnienia bezrobotnym określonego wsparcia dochodowego oraz zapewniają rozwój i poprawę infrastruktury w regionie.

Wsparcie Urzędu polega na refundacji części kosztów poniesionych na wynagrodzenie, nagrody oraz składek na ubezpieczenie społeczne bezrobotnych w wysokości uprzednio uzgodnionej, nieprzekraczającej jednak kwoty ustalonej, jako iloczyn liczby zatrudnionych w miesiącu w przeliczeniu na pełny wymiar czasu pracy oraz do 50% przeciętnego wynagrodzenia w ostatnim dniu zatrudnienia każdego rozliczonego miesiąca. W przypadku zatrudnienia bezrobotnych na okres do 12 miesięcy refundacja będzie obejmowała koszty poniesione co drugi miesiąc.

W ramach robót publicznych, w okresie od stycznia do grudnia 2016 roku, zorganizowano **36 nowe miejsca pracy** i skierowano **36 osób bezrobotnych**. Organizatorami robót publicznych byli:

- Starostwo Powiatowe w Sokołowie Podlaskim – 6 miejsc pracy;
- Urząd Miasta w Sokołowie Podlaskim – 4 miejsca pracy;
- Rejonowy Związek Spółek Wodnych – 17 miejsc pracy;
- Zespół Szkół w Sterdyni – 1 miejsce pracy;
- Urząd Gminy Ceranów – 3 miejsca pracy;
- PUK Sp. Z o.o. – 1 miejsce pracy;
- Urząd Gminy Jabłonna Lacka – 1 miejsce pracy;
- Urząd Gminy Sterdyń – 2 miejsca pracy;
- Gminny Ośrodek Kultury i Sportu w Sterdyni – 1 miejsce pracy.

Na organizację robót publicznych wydatkowano w roku 2016 kwotę **379 817,00 zł**. Wszystkie miejsca pracy realizowane w ramach robót publicznych dofinansowano przez okres do 6 miesięcy. Po zakończeniu robót publicznych **pracę podjęło 30 osób**.

Szacunkowa efektywność programu – w powiecie (wyliczana udziałem liczby bezrobotnych podejmujących zatrudnienie po programie do liczby osób kończących roboty publiczne – w roku kalendarzowym) kształtuje się na poziomie **94%**.

7. Pomoc osobom do 30 roku życia

Nowelizacja ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy wprowadziła nowe narzędzia aktywizacji osób młodych na rynku pracy. Jednocześnie zdefiniowano, jako osoby młode, klientów do 30-go roku życia. Osoby te mogą skorzystać z dodatkowych instrumentów rynku pracy w postaci: bonu szkoleniowego, bonu stażowego, bonu zatrudnieniowego oraz bonu na zasiedlenie.

➤ **Bon szkoleniowy**

Bon szkoleniowy stanowi gwarancję skierowania na szkolenie wskazane przez osobę, której bon przyznano, a także opłacenia kosztów, które zostaną poniesione w związku z jego podjęciem. Wysokość kosztów szkolenia, które mogą być pokryte przez urząd pracy nie może przekroczyć kwoty przeciętnego wynagrodzenia, obowiązującego w dniu przyznania bonu (obecnie jest to ok. 3 800,00 zł).

W ramach bonu szkoleniowego, **w wysokości do 100% przeciętnego wynagrodzenia**, zostały sfinansowane koszty:

- jednego lub kilku szkoleń;
- niezbędnych badań lekarskich lub psychologicznych;
- przejazdu na szkolenia w wysokości: zakwaterowania, jeśli zajęcia odbywają się poza miejscem zamieszkania.

Przyznanie i realizacja bonu szkoleniowego następuje na podstawie Indywidualnego Planu Działania oraz uprawdopodobnienia podjęcia zatrudnienia, innej pracy zarobkowej lub działalności gospodarczej. W sytuacji, gdy koszt szkolenia przekracza wysokość określoną w bonie, osoba bezrobotna sama pokrywa koszty przekraczające wskazany limit.

W 2016 roku w ramach bonów szkoleniowych za kwotę **33 715,00 zł** pochodzących ze środków Funduszu Pracy na szkolenie zostało skierowanych **10 osób**.

➤ **Bon stażowy**

Bon stażowy, to gwarancja skierowania osoby, której bon przyznano, do odbycia stażu u wskazanego przez nią pracodawcy na okres 6 miesięcy, o ile pracodawca zobowiąże się zatrudnić tę osobę po zakończeniu stażu na okres kolejnych 6 miesięcy. W ramach bonu stażowego zostały sfinansowane:

- koszty przejazdu do i z miejsca odbywania stażu;
- koszty niezbędnych badań lekarskich lub psychologicznych.

Pracodawca, który zatrudni bezrobotnego przez deklarowany okres 6 miesięcy, otrzyma premię w wysokości 1 500 zł. Wsparcie dla przedsiębiorców udzielane jest na zasadach pomocy de

minimis. Przyznanie bonu stażowego następuje na podstawie Indywidualnego Planu Działania. Staż odbywa się na podstawie umowy zawartej między pracodawcą a urzędem pracy, wg programu określonego w umowie.

W 2016 roku w ramach bonów stażowych, za kwotę **3 727,00 zł** pochodzących ze środków Funduszu Pracy, skierowano **2 osoby**.

➤ **Bon zatrudnieniowy**

Przyznanie bonu zatrudnieniowego następuje na podstawie Indywidualnego Planu Działania i **stanowi dla przyszłego pracodawcy gwarancję refundacji części kosztów wynagrodzenia i składek na ubezpieczenia społeczne** przez Powiatowy Urząd Pracy. Realizacja bonu zatrudnieniowego następuje na podstawie umowy zawartej między starostą a pracodawcą, w ramach której:

- pracodawca zobowiązany jest do zatrudnienia bezrobotnego przez okres 18 miesięcy;
- PUP refunduje pracodawcy część kosztów wynagrodzenia i składek na ubezpieczenia społeczne przez okres 12 miesięcy, w wysokości 100 % kwoty zasiłku.

W 2016 roku w ramach bonów zatrudnieniowych za kwotę **271 268,00 zł** pochodzących ze środków Funduszu Pracy zatrudnienie rozpoczęło **6 osób**.

➤ **Bon na zasiedlenie**

Bon na zasiedlenie może być przyznany na wniosek bezrobotnego na podstawie umowy pomiędzy starostą a bezrobotnym w związku z podjęciem przez niego pracy poza miejscem dotychczasowego zamieszkania zatrudnienia, innej pracy zarobkowej lub działalności gospodarczej, jeżeli:

- 1) z tytułu ich wykonywania będzie osiągał wynagrodzenie lub przychód w wysokości co najmniej minimalnego wynagrodzenia za pracę brutto miesięcznie oraz będzie podlegał ubezpieczeniom społecznym;
- 2) odległość od miejsca dotychczasowego zamieszkania do miejscowości, w której bezrobotny zamieszka w związku z podjęciem zatrudnienia, innej pracy zarobkowej lub działalności gospodarczej wynosi co najmniej 80 km lub czas dojazdu do tej miejscowości i powrotu do miejsca dotychczasowego zamieszkania środkami transportu zbiorowego przekracza łącznie co najmniej 3 godziny dziennie;
- 3) będzie pozostawał w zatrudnieniu, wykonywał inną pracę zarobkową lub będzie prowadził działalność gospodarczą przez okres co najmniej 6 miesięcy.

Wysokość środków przyznanych w ramach bonu nie może być wyższa niż 200 procent przeciętnego wynagrodzenia za pracę.

Bezrobotny, który otrzymał bon, jest zobowiązany w terminie:

- 1) do 30 dni od dnia otrzymania bonu dostarczyć do powiatowego urzędu pracy dokument potwierdzający podjęcie zatrudnienia, innej pracy zarobkowej lub działalności gospodarczej i oświadczenie o spełnieniu warunku odległości od miejsca dotychczasowego zamieszkania do miejsca wykonywania pracy;

- 2) do 7 dni, odpowiednio od dnia utraty zatrudnienia, innej pracy zarobkowej lub zaprzestania wykonywania działalności gospodarczej i od dnia podjęcia nowego zatrudnienia, innej pracy zarobkowej lub działalności gospodarczej, przedstawić powiatowemu urzędowi pracy oświadczenie o utracie zatrudnienia, innej pracy zarobkowej lub zaprzestaniu wykonywania działalności gospodarczej i podjęciu nowego zatrudnienia, innej pracy zarobkowej lub działalności gospodarczej oraz oświadczenie o spełnieniu warunku odległości od miejsca dotychczasowego zamieszkania do miejsca wykonywania pracy;
- 3) do 8 miesięcy od dnia otrzymania bonu na zasiedlenie udokumentować pozostawanie w zatrudnieniu, posiadanie innej pracy zarobkowej lub prowadzenie działalności gospodarczej przez okres 6 miesięcy.

W przypadku niewywiązania się z powyższych obowiązków kwota bonu podlega zwrotowi w terminie 30 dni od dnia doręczenia wezwania starosty.

W 2016 roku w ramach bonów zasiedleniowych za kwotę **179 800,00 zł** pochodzących ze środków Funduszu Pracy zatrudnienie rozpoczęło 25 osób.

8. Refundacja pracodawcy lub przedsiębiorcy części kosztów poniesionych na wynagrodzenia, nagrody oraz składki na ubezpieczenia społeczne skierowanych bezrobotnych do 30 roku życia

Wśród zarejestrowanych bezrobotnych liczną grupę stanowią osoby młode do 30 roku życia. Jest to niepokojące zjawisko, ponieważ są to najczęściej absolwenci szkół, osoby zakładające rodziny, wchodzące na rynek pracy. Im dłużej pozostają bez zatrudnienia tym bardziej dezaktualizuje się ich wiedza zdobyta podczas nauki szkolnej oraz zmniejszają się ich szanse na usamodzielnienie i budowanie przyszłości. Jest to zjawisko dostrzegalne w całym kraju, stąd poszukiwanie ustawowych rozwiązań.

Odpowiedzią na trudności w znalezieniu pracy przez osoby młode i przeciwdziałaniem zjawisku braku zatrudnienia jest wprowadzenie nowego instrumentu rynku pracy, jakim jest refundacja części kosztów poniesionych na wynagrodzenia skierowanych bezrobotnych do 30 roku życia.

Od dnia 1 stycznia 2016 r. powiatowe urzędy pracy mają możliwość realizacji nowego instrumentu - aktywizacji zawodowej „Refundacja wynagrodzeń osób do 30 roku życia”. Instrument został wprowadzony nowelizacją ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz.U. z 2015 r. poz.149 z późn. zm.)

W ramach nowego instrumentu Starosta może zawrzeć umowę, na podstawie której refunduje pracodawcy lub przedsiębiorcy przez okres 12 miesięcy część kosztów poniesionych na wynagrodzenia, nagrody do kwoty minimalnego wynagrodzenia oraz składki na ubezpieczenie społeczne skierowanych bezrobotnych do 30 roku życia.

W praktyce oznacza to, że pracodawca lub przedsiębiorca otrzymywałby comiesięczny zwrot części środków finansowych poniesionych na wynagrodzenie przez kolejne 12 miesięcy. Natomiast po

upływie tego okresu będzie miał obowiązek nadal zatrudniać tego pracownika, ale już ze swoich środków.

Pracodawca lub przedsiębiorca, który chciałby skorzystać z tej nowej formy wsparcia musi spełniać warunek prowadzenia działalności gospodarczej przez co najmniej pół roku przed dniem złożenia wniosku, a także ogólny stan zatrudnienia nie zmniejszył się z przyczyn dotyczących zakładu pracy.

Zamysłem ustawodawcy wprowadzającego nowy instrument jest, aby stworzone w ten sposób miejsca pracy dla osób młodych były trwałe i utrzymały się również po zakończeniu 2 letniego okresu jego trwania (12 miesięcy refundacji oraz 12 miesięcy obowiązkowego utrzymania miejsca pracy). Tym samym będą przeciwdziałały zjawisku bezrobocia wśród osób do 30 roku życia, pozwalając na zdobycie oraz ugruntowanie wiedzy i kompetencji pracowniczych, tak podkreślanych przez pracodawców jako deficytowe w tej grupie osób bezrobotnych. Powyższy instrument ma również wpłynąć na rozwój przedsiębiorczości na lokalnym rynku pracy.

W Powiatowym Urzędzie Pracy w Sokołowie Podlaskim w 2016 roku wysokość refundacji w ramach powyższego instrumentu wynosi **1 800,00 zł** miesięcznie oraz dodatkowo wypłacana jest składka na ubezpieczenia społeczne od refundowanego wynagrodzenia. Pracodawca lub przedsiębiorca, który jest zainteresowany refundacją składa wniosek wraz z załącznikami do Powiatowego Urzędu Pracy w Sokołowie Podlaskim. Po pozytywnym rozpatrzeniu wniosku następuje podpisanie umowy.

Od momentu obowiązywania powyższego instrumentu tj. od 1 stycznia 2016 r., cieszy się on dużym zainteresowaniem. W 2016 roku Urząd przeznaczył na ten cel kwotę **1 180 949,00 zł**, udzielając **96** pracodawcom refundacji części kosztów poniesionych na wynagrodzenia, nagrody oraz składki na ubezpieczenia społeczne za zatrudnionych bezrobotnych do 30 roku życia, z których skorzystało **108** bezrobotnych.

9. Dofinansowanie wynagrodzenia za zatrudnienie skierowanego bezrobotnego, który ukończył 50 rok życia

Znowelizowana ustawa o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy przewiduje również wsparcie dla osób starszych, polegające na dofinansowaniu wynagrodzenia za zatrudnienie skierowanego bezrobotnego, który ukończył 50 rok życia (50% minimalnego wynagrodzenia). Pracodawcy mogą ubiegać się o dofinansowanie wynagrodzenia na dwie długości okresu, w zależności od wieku bezrobotnego.:

- 12 miesięcy dla bezrobotnego, który ukończył 50 lat, a nie ukończył lat 60-ciu;
- 24 miesiące dla bezrobotnego, który ukończył 60 rok życia.

Po okresie refundacji istnieje obowiązek dalszego zatrudnienia, odpowiednio do okresu refundacji i wieku bezrobotnego, w pierwszym przypadku przez okres 6 miesięcy, a w drugim przez okres 12 miesięcy.

Kwota przeznaczona na realizację zadania w 2016 roku wyniosła **239 073,00 zł**. W ramach

dofinansowania 23 osoby podjęto pracę.

10. Krajowy Fundusz Szkoleniowy (KFS)

Środki Funduszu Pracy w formie Krajowego Funduszu Szkoleniowego (KFS) przeznaczone są na finansowanie kształcenia pracowników i pracodawców. Obecnie, decyzją Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, można wykorzystywać je zgodnie z poniższymi priorytetami:

- 1) wsparcie zawodowego kształcenia ustawicznego tj. pozostającego w bezpośrednim związku z branżą lub zawodem, mającego na celu uzyskanie lub uaktualnienie kompetencji do celów zawodowych (priorytet ten nie obejmuje form kształcenia i szkolenia, które w przeważającej mierze dotyczą tzw. kompetencji miękkich),
- 2) wsparcie kształcenia ustawicznego osób, które mogą udokumentować wykonywanie przez co najmniej 15 lat prac w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, a którym nie przysługuje prawo do emerytury pomostowej,
- 3) wsparcie młodych nowozatrudnionych pracowników na podstawie umów, o których mowa w art. 150F ust. 1 ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (priorytet ten wynika z przyjętego programu „Praca dla młodych”, w ramach którego pracodawcy lub przedsiębiorcy zatrudniający osoby młode do 30 roku życia mogą uzyskać refundację z Funduszu Pracy części kosztów tych osób).

Celem utworzenia KFS jest zapobieganie utracie zatrudnienia przez osoby pracujące z powodu kompetencji nieadekwatnych do wymagań dynamicznie zmieniającej się gospodarki. Zwiększenie inwestycji w potencjał kadrowy powinno poprawić zarówno pozycję firm jak i samych pracowników na konkurencyjnym rynku pracy.

Powiatowy Urząd Pracy mógł przeznaczyć środki KFS na finansowanie działań obejmujących m.in. kształcenie ustawiczne pracowników i pracodawcy, na które składały się:

- określenie potrzeb pracodawcy w zakresie kształcenia ustawicznego w związku z ubieganiem się o sfinansowanie tego kształcenia ze środków KFS;
- kursy i studia podyplomowe realizowane z inicjatywy pracodawcy lub za jego zgodą - egzaminy umożliwiające uzyskanie dokumentów potwierdzających nabycie umiejętności, kwalifikacji lub uprawnień zawodowych;
- badania lekarskie i psychologiczne wymagane do podjęcia kształcenia lub pracy zawodowej po ukończonym kształceniu;
- ubezpieczenie od następstw nieszczęśliwych wypadków w związku z podjętym kształceniem.

W ramach KFS możliwe jest sfinansowanie:

- do 80% kosztów kształcenia ustawicznego, nie więcej jednak niż do wysokości 300% przeciętnego wynagrodzenia w danym roku na jednego uczestnika;

- do 100% kosztów kształcenia ustawicznego – jeśli wnioskodawca należy do grupy **mikroprzedsiębiorców**, nie więcej jednak niż do wysokości 300% przeciętnego wynagrodzenia w danym roku na jednego uczestnika.

W zarządzaniu środkami KFS biorą udział partnerzy społeczni, których składki stanowią źródło przychodów Funduszu Pracy i jego wydzielonej części, jaką stanowi KFS. Fundusz ten jest rozwiązaniem, które ułatwi pracodawcom przekwalifikowanie lub podniesienie kwalifikacji własnych oraz pracowników – jest inwestycją w stabilizację zawodową i pozycję na rynku pracy. Środki finansowe Krajowego Funduszu Szkoleniowego pozwolą na dostosowanie umiejętności do zmieniających się wymagań rynku pracy, jak również przyczynią się do poprawy jakości kształcenia ustawicznego i realizacji celów związanych ze strategią Europa 2020, tj. budowania konkurencyjnej gospodarki opartej na wiedzy oraz zapobiegania wykluczeniu społecznemu osób o niskich lub niedostosowanych kompetencjach do potrzeb rynku pracy.

W 2016 roku Urząd pozyskał z Krajowego Funduszu Szkoleniowego kwotę **780 000 zł**. Środki te przeznaczone zostały na kursy, studia podyplomowe, egzaminy oraz badania lekarskie, z których skorzystało 55 pracodawców. Ogółem zostało przeszkolonych **782** osoby, w tym **563** kobiety.

VI. PROGRAMY I PROJEKTY RYNKU PRACY

Mając na uwadze zwiększenie możliwości pomocy w rozwoju lokalnego rynku pracy Powiatowy Urząd Pracy w Sokołowie Podlaskim pozyskuje środki finansowe w ramach ogłaszanych konkursów i grantów.

W roku 2016 na aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu Urząd otrzymał limit środków Funduszu Pracy w wysokości **6 698 200,00 zł**, w tym:

1. **3 321 780,00 zł** – limit przyznany wg algorytmu;
2. **1 311 569,00 zł** – w ramach projektu „**Aktywizacja osób młodych pozostających bez pracy w powiecie sokołowskim**” realizowanego z Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój, Oś Priorytetowa I Osoby młode na rynku pracy, Działanie 1.1. – Wsparcie osób młodych pozostających bez pracy na regionalnym rynku pracy – projekty pozakonkursowe, Poddziałanie 1.1.1 – Wsparcie udzielane z Europejskiego Funduszu Społecznego;
3. **719 751,00 zł** – w ramach projektu „**Aktywizacja osób w wieku 30 lat i powyżej pozostających bez pracy w powiecie sokołowskim**” współfinansowanego przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego Regionalny Program Operacyjny Województwa Mazowieckiego;
4. **134 700,00 zł** – w ramach środków z rezerwy Ministra (skierowanych do osób bezrobotnych z art.49 ustawy);
5. **1 210 400,00 zł** – refundacja kosztów za zatrudnienie bezrobotnego do 30 roku życia.

Dodatkowo Urząd dysponował również środkami z **Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych**, przeznaczonymi na aktywizację osób niepełnosprawnych w kwocie **2 280,00 zł**.

W 2016 roku Powiatowy Urząd Pracy w Sokołowie Podlaskim pozyskał z **Krajowego Funduszu Szkoleniowego** kwotę **780 000,00 zł**.

Środki Funduszu Pracy na aktywne formy przeciwdziałaniu bezrobociu w ramach algorytmu

Przeznaczony jest na finansowanie aktywnych form w ramach programów na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej. Z tych środków w 2016 roku zrealizowano:

- szkolenia dla **25** osób bezrobotnych;
- bon szkoleniowy dla **10** osób bezrobotnych;
- prace interwencyjne dla **104** osób bezrobotnych;
- refundacja za prace społecznie użyteczne dla **67** osób bezrobotnych;
- roboty publiczne dla **36** osób bezrobotnych;
- staże dla **118** osób bezrobotnych;
- bon stażowy dla **2** osób bezrobotnych;
- jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej dla **27** osób;

- refundację kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy dla skierowanego bezrobotnego dla **33** osób bezrobotnych;
- bon zatrudnieniowy dla **6** osób bezrobotnych;
- bon na zasiedlenie dla **25** osób bezrobotnych;
- dofinansowanie do wynagrodzenia 50+ dla **23** osób bezrobotnych;
- zatrudnienie wspierane dla **3** osób bezrobotnych;

Razem w ramach algorytmu, aktywizacją zostało objętych **479** osób bezrobotnych.

Środki z Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach projektów systemowych i konkursowych

1) Projekt „Aktywizacja osób młodych pozostających bez pracy w powiecie sokołowskim” realizowanego z Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój (PO WER)

PO WER jest programem krajowym finansowanym ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego (EFS) oraz współfinansowanym z krajowych środków publicznych i prywatnych.

Priorytety PO WER to:

Osoby młode na rynku pracy – realizacja działań skierowanych do bezrobotnych osób młodych (tzw. Młodzież NEET), które będą przyczyniały się do ich aktywizacji zawodowej oraz poprawy sytuacji na rynku pracy.

Uczestnikami projektu są osoby w wieku 18-29 lat bez pracy, zarejestrowane w PUP jako bezrobotne (należące do I lub II profilu pomocy) które nie uczestniczą w kształceniu i szkoleniu (tzw. młodzież NEET), zgodnie z definicją osoby z kategorii NEET przyjętą w Programie Operacyjnym Wiedza Edukacja Rozwój 2014 – 2020.

W 2016 roku w projekcie wzięły udział **143** osoby.

2) „Aktywizacja osób w wieku 30 lat i powyżej pozostających bez pracy w powiecie sokołowskim” w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego Regionalny Program Operacyjny Województwa Mazowieckiego

Projekt pt. „Aktywizacja osób w wieku 30 lat i powyżej pozostających bez pracy w powiecie sokołowskim (I)” realizowany w ramach osi priorytetowej VIII, Działanie 8.1 Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego na lata 2014 – 2020.

Uczestnikami projektu mogą być m.in.:

- osoby niepełnosprawne;
- osoby długotrwale bezrobotne;
- osoby bezrobotne powyżej 50 roku życia;
- osoby o niskich kwalifikacjach (z wykształceniem średnim lub niższym; do tej grupy nie kwalifikują się osoby z wykształceniem pomaturalnym i wyższym).

W 2016 roku w projekcie wzięło udział **21** osób.

Środki z Funduszu Pracy z Rezerwy Ministra Pracy i Polityki Społecznej

W 2016 roku Powiatowy Urząd Pracy w Sokołowie Podlaskim w ramach dodatkowych środków Funduszu Pracy pozyskanych z rezerwy Ministra Pracy i Polityki Społecznej realizował **Program aktywizacji zawodowej bezrobotnych z art. 49 ustawy**. Programem zostały objęte **33 osoby**, które skorzystały z następujących form wsparcia:

- staże – 15 osób;
- prace interwencyjne – 18 osób.

Program specjalny

Zmiany zachodzące na rynku pracy stawiają w szczególnie trudnej sytuacji młodzież, która dopiero wchodzi na rynek pracy. Niewątpliwie istotny wpływ na sytuację młodzieży mają: deficyt w zakresie doświadczenia zawodowego oraz brak kwalifikacji zawodowych lub konieczność ich podwyższenia. Zjawisko to potwierdziły wyniki analizy sokołowskiego rynku pracy, opracowane przez tut. Urząd, identyfikującej problem natężenia bezrobocia wśród osób w wieku 18-30 lat. W analizie wskazano, że grupa ta reprezentuje 38% ogółu bezrobotnych. Odpowiedzią na powyższe był opracowany i wdrożony po raz pierwszy program specjalny pn. „**Moja praca moja przyszłość**”. Celem programu było podniesienie poziomu aktywności zawodowej bezrobotnych w wieku do 30 roku życia, zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Sokołowie Podlaskim. Program ten był nowym rozwiązaniem, którego specyfiką było łączenie usług i instrumentów rynku pracy określonych w ustawie o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy z niestandardowymi rozwiązaniami wykraczającymi poza ramy tej ustawy.

Zakres stosowania programu specjalnego

Program specjalny „ Moja praca moja przyszłość” realizowany był dla 10 osób bezrobotnych do 30 roku życia w tym:

- bez doświadczenia zawodowego (10 osób) oraz długotrwale bezrobotnych (8 osób),
- zamieszkałych na terenie powiatu sokołowskiego oraz miasta Sokołów Podlaski,
- dla których ustalono II profil pomocy.

W programie uczestniczyły osoby, które oprócz powyższych kryteriów były w innej, szczególnej sytuacji na rynku pracy, tj. jedna z osób posiada orzeczenie o niepełnosprawności oraz trzy osoby są rodzicami dziecka do 6 roku życia.

Planowany czas trwania programu specjalnego

Program realizowany był w okresie od lutego do grudnia 2016 roku.

Działania programu specjalnego

Program specjalny był podzielony na moduł wspierający i aktywizacyjny.

Moduł wspierający:

Każdy uczestnik uczestniczył w dwugodzinnym spotkaniu indywidualnym z doradcą zawodowym. Temat spotkania – „*Poznanie samego siebie i tworzenie dokumentów aplikacyjnych, rozmowa kwalifikacyjna i skuteczna autoprezentacja*” oraz w spotkaniach motywacyjnych z terapeutą Terapii Skoncentrowanej na Rozwiązaniu (TSR). Spotkania z terapeutą odbywały się indywidualnie (1 godzina) i grupowo (4 godziny).

Moduł aktywizacyjny:

Uczestnicy po udziale w module wspierającym zostali skierowani na 6 miesięczne staże. Staże odbywały się od kwietnia do października 2016 r. W programie specjalnym uczestniczyło 10 pracodawców z rynku sokołowskiego.

Sposób finansowania programu specjalnego

Źródłem finansowania programu specjalnego „*Moja praca moja przyszłość*” były środki Funduszu Pracy w ramach ustalonej zgodnie z art. 109 ust.8 ustawy kwoty wydatków z przeznaczeniem na finansowanie w roku poprzednim programów na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej.

Zasadniczy limit wydatków możliwych do poniesienia na realizację programu specjalnego w 2016 roku nie przekroczył 10% kwoty środków Funduszu Pracy, czyli kwoty **426 660,00 zł**.

Kalkulacja poniesionych kosztów programu specjalnego

L.p.	Nazwa zadania	Ilość osób	Okres/termin	koszt	Koszt ogółem	Koszt dla 1 osoby
1.	Zajęcia z zakresu poradnictwa zawodowego (usługa bezkosztowa)	10	Luty – kwiecień 2016	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł
2.	Pośrednictwo pracy- skierowanie (usługa bezkosztowa)	10	Luty – Kwiecień 2016	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł
4.	Zwrot kosztów dojazdu na zajęcia z zakresu poradnictwa zawodowego	1	Luty – kwiecień 2016	20,00 zł	20,00 zł	20,00 zł
5.	Zajęcia aktywizacyjno-motywacyjne z terapeutą (element specyficzny)	10	Luty – kwiecień 2016 (14 godzin)	140,00 zł	1400,00 zł	140,0 zł
6.	Staż	10	6 m-cy	1279,00 zł	76 730,57 zł	7 673,06 zł
7.	Zwrot kosztów przejazdu do miejsca odbywania stażu	3	6 m-cy	643,35 zł	1930,04 zł	643,35 zł
8.	Premia dla pracodawcy (element specyficzny)	9	-	1 500 zł	13 500 zł	0,00 zł
ŁĄCZNIE KOSZTY PROGRAMU					93 580,61 zł	

Planowana efektywność programu specjalnego

Efekty programu przewidywały, że wszyscy uczestnicy programu zdobędą wiedzę na temat mocnych i słabych stron, swoich predyspozycji zawodowych, podniesie się ich samoocena, wzrośnie pewność siebie. Zdobędą doświadczenie zawodowe. Wszyscy uczestnicy programu uczęszczali na zajęcia z poradnictwa zawodowego. Zdobyli wiedzę, w jaki sposób kształtować swój wizerunek wobec pracodawców (pozytywna autoprezentacja na podstawie wyróżniających uczestnika atutów, poznania predyspozycji zawodowych), jak przygotowywać się do rozmów kwalifikacyjnych oraz w jaki sposób tworzyć dokumenty aplikacyjne. Każdy z uczestników miał przygotowane CV, wydrukowane lub przesłane na pocztę elektroniczną w razie konieczności zmiany dokumentu.

Każdy z uczestników Projektu brał udział w zajęciach terapeutycznych opartych na metodzie Terapii Skoncentrowanej na Rozwiązaniu. Metoda ta, pozwala na uzyskanie w szybkim czasie, indywidualnej odpowiedzi na trudności z jakimi boryka się uczestnik Programu. Tu w szczególności dotyczyło to spraw poszukiwania pracy, ale też trudności i przyczyn, dlaczego do tej pory nie udawało się tego zatrudnienia podjąć. Zajęcia bazowały na poprawie własnej samooceny, pozytywnym wizerunku samego siebie i poczuciu własnej mocy sprawczej, koniecznej do aktywizacji zawodowej.

Program zakładał, że 80 % uczestników programu specjalnego podejmie dalsze zatrudnienie po zakończeniu form wsparcia. Pracę podjęły wszystkie osoby, ale jedna z nich nie przepracowała wymaganego okresu tj. minimum 30 dni po zakończeniu stażu.

Planowana efektywność kosztowa (stosunek kwoty wydatków Funduszu Pracy poniesionych na finansowanie form aktywizacji do liczby osób, które w trakcie lub po zakończeniu udziału w formach aktywizacji zostały wykazane jako zatrudnione) – **12 652,00 zł. Osiągnięta efektywność kosztowa 10 398,00 zł.**

Planowana efektywność zatrudnieniowa (udział procentowy liczby osób, które w trakcie lub po zakończeniu udziału w formach aktywizacji zostały wykazane jako zatrudnione, w stosunku do liczby osób, które zakończyły udział w formach aktywizacji) – **8 osób (80%). Osiągnięta efektywność zatrudnieniowa (90%) 9 osób.**

VII. REALIZACJA FORM POMOCY OSŁONOWEJ DLA OSÓB BEZROBOTNYCH

1. Profilowanie osób bezrobotnych

W dniu 27 maja 2014 roku weszły w życie przepisy ustawy z dnia 14.03.2014 r. o zmianie ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2015 r., poz. 598), obejmujące duże zmiany w dotychczas obowiązujących regulacjach dotyczących rynku pracy. Ustawa kładzie nacisk na indywidualizację stosowanego wsparcia poprzez profilowanie pomocy udzielanej bezrobotnym. Powiatowy urząd pracy, udzielając bezrobotnemu pomocy, niezwłocznie po rejestracji ustala dla bezrobotnego profil pomocy, oznaczający właściwy ze względu na potrzeby bezrobotnego zakres form pomocy określonych w ustawie. Ustanawia się trzy profile pomocy i formy pomocy stosowane w ramach tych profili. Celem jest zapewnienie szybszej i lepiej dostosowanej pomocy dla bezrobotnych, a także zwiększenie efektywności podejmowanych działań przez urząd. Każdy bezrobotny otrzyma pomoc adekwatną do swoich potrzeb i możliwości aktywizacyjnych. W rezultacie zostanie przypisany do jednego z trzech profili:

Profil pomocy I

Okres, w którym realizowany jest Indywidualny Plan Działania przewidziany dla profilu pomocy I, czyli dla osoby o wysokim potencjale zatrudnieniowym, nie może być dłuższy niż 180 dni.

Osoba, dla której ustalony został profil pomocy I powinna przede wszystkim zostać objęta pomocą w formie pośrednictwa pracy, a w uzasadnionych przypadkach poradnictwem zawodowym lub innymi formami pomocy określonymi w ustawie tj.:

- sfinansowaniem szkolenia w celu podniesienia kwalifikacji zawodowych i innych kwalifikacji zwiększających szansę na podjęcie lub utrzymanie zatrudnienia, innej pracy zarobkowej lub działalności gospodarczej (szkolenia grupowe lub indywidualne jeżeli są zbieżne tematycznie z grupowym);
- sfinansowaniem kosztów egzaminów umożliwiających uzyskanie świadectw, dyplomów, zaświadczeń, określonych uprawnień zawodowych lub tytułów zawodowych oraz kosztów uzyskania licencji niezbędnych do wykonywania danego zawodu;
- zwrotem kosztów przejazdu z miejsca zamieszkania i powrotu do miejsca zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej, lub przez okres odbywania u pracodawcy stażu, przygotowania zawodowego dorosłych lub odbywania zajęć z zakresu poradnictwa zawodowego;
- przyznaniem jednorazowo środków na podjęcie działalności gospodarczej, w tym na pokrycie kosztów pomocy prawnej, konsultacji i doradztwa związanego z podjęciem tej działalności;
- przyznaniem pracodawcy świadczenia aktywizacyjnego za zatrudnienie w pełnym wymiarze czasu pracy skierowanego bezrobotnego rodzica powracającego na rynek pracy po przerwie związanej z wychowywaniem dziecka lub bezrobotnego sprawującego opiekę nad osobą zależną, który w okresie 3 lat przed rejestracją w urzędzie pracy jako bezrobotny zrezygnował z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej z uwagi na konieczność wychowywania dziecka lub sprawowania opieki nad osobą zależną;
- przyznaniem pożyczki na podjęcie działalności gospodarczej;

- przyznaniem na wniosek bezrobotnego do 30 roku życia bonu szkoleniowego stanowiącego gwarancję skierowania bezrobotnego na wskazane przez niego szkolenie oraz opłacenia kosztów, które zostaną poniesione w związku z podjęciem szkolenia;
- przyznaniem na wniosek bezrobotnego do 30 roku życia bonu stażowego stanowiącego gwarancję skierowania do odbycia stażu u pracodawcy wskazanego przez bezrobotnego na okres 6 miesięcy, o ile pracodawca zobowiąże się do zatrudnienia bezrobotnego po zakończeniu stażu przez okres 6 miesięcy;
- przyznaniem na wniosek bezrobotnego do 30 roku życia bonu zatrudnieniowego;
- przyznaniem na wniosek bezrobotnego do 30 roku życia bonu na zasiedlenie w związku z podjęciem przez niego poza miejscem dotychczasowego zamieszkania zatrudnienia, innej pracy zarobkowej lub działalności gospodarczej.

Profil pomocy II

Okres, w którym realizowany jest Indywidualny Plan Działania dla osoby, korzystającej z pomocy przewidzianej dla profilu pomocy II, nie może być dłuższy niż 540 dni.

Osoba taka może korzystać ze wszystkich usług i instrumentów rynku pracy oraz działań aktywizacyjnych zleconych przez urząd pracy oraz innych form pomocy, z wyłączeniem Programu Aktywizacja i Integracja, o którym mowa w art. 62a ustawy i promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy.

W stosunku do osoby bezrobotnej zakwalifikowanej do profilu pomocy II należy zastosować wsparcie w postaci usług i instrumentów rynku pracy, dzięki którym może ona wejść lub powrócić na rynek pracy albo przejść do profilu pomocy I. Osobie takiej należy poświęcić uwagę w zakresie podtrzymywania motywacji do działań na rzecz wejścia lub powrotu na rynek.

Profil pomocy III

Okres, w którym realizowany jest Indywidualny Plan Działania dla osoby, korzystającej z pomocy przewidzianej dla profilu pomocy III, nie może być dłuższy niż 720 dni.

Osoba taka może korzystać z następujących form pomocy:

- Program Aktywizacja i Integracja;
- działania aktywizacyjne zlecone przez urząd pracy;
- programy specjalne;
- skierowanie do zatrudnienia wspieranego u pracodawcy lub podjęcia pracy w spółdzielni socjalnej zakładanej przez osoby prawne;
- w uzasadnionych przypadkach poradnictwo zawodowe.

W okresie od 01 stycznia 2016 roku do 31 grudnia 2016 roku pracownicy Urzędu przeprowadzili **1 931** wywiadów zakończonych ustaleniem profilu, w wyniku których I profil przypisano 26 osobom, II profil – 1 551 osobom, a III profil – 354 osobom.

2. Decyzje administracyjne, zaświadczenia i inne informacje

W 2016 roku wydano **6 643 decyzje administracyjne**, w tym:

- **425** decyzji o uznaniu za osobę bezrobotną i przyznaniu prawa do zasiłku;
- **2 327** decyzji o uznaniu za osobę bezrobotną i odmowie przyznania prawa do zasiłku;
- **235** decyzji przyznających prawo do stypendium z tytułu stażu;
- **3 068 decyzji o utracie statusu osoby bezrobotnej**;
- **56** decyzji o przyznaniu prawa do stypendium z tytułu odbywania szkolenia;
- **64** decyzje o przyznaniu dodatku aktywizacyjnego.

Spośród wydanych decyzji największy procent (46,2%) dotyczy decyzji o utracie statusu osoby bezrobotnej oraz decyzji o uznaniu za osobę bezrobotną i odmowie przyznania prawa do zasiłku (34%). Natomiast najmniejszy udział procentowy stanowią decyzje o przyznaniu prawa do stypendium z tytułu odbywania szkolenia.

W roku 2016 zostało zarejestrowanych **2 752** osoby, w tym 425 osób z prawem do zasiłku oraz 2 327 osób bez prawa do zasiłku. Natomiast wyrejestrowanych zostało **3 068** osób bezrobotnych.

Dla tych osób wydano decyzje o utracie statusu osoby bezrobotnej z powodu:

- podjęcia pracy – 1 814 decyzji;
- niestawienia się w celu potwierdzenia gotowości – 555 decyzji;
- rozpoczęcia szkolenia i stażu – 291 decyzji;
- dobrowolnej rezygnacji ze statusu bezrobotnego – 119 decyzji;
- nabycia praw do emerytury lub renty inwalidzkiej oraz osiągnięcia wieku emerytalnego – 94 decyzje;
- inne – 87 decyzji;
- odmowy bez uzasadnionej przyczyny przyjęcia propozycji odpowiedniej pracy lub innej formy pomocy – 39 decyzji;
- podjęcie nauki w systemie dziennym – 4 decyzje.

W 2016 roku wpłynęło **24 odwołania od decyzji administracyjnych**, z czego **7** zostało **rozpatrzonych we własnym zakresie** w trybie art. 132 Kodeksu postępowania administracyjnego, natomiast **17 przesłano do organu II instancji**, tj. Wojewody mazowieckiego w celu rozpatrzenia, ponieważ nie znaleziono podstaw do zmiany wydanej decyzji. Rozpatrując przekazane przez Powiatowy Urząd Pracy w Sokołowie Podlaskim odwołania od decyzji administracyjnych Wojewoda Mazowiecki orzekł: o utrzymaniu w mocy 15 zaskarżonych decyzji organu I instancji, 1 odwołanie nie zostało rozpatrzone z powodu uchybienia terminu oraz 1 decyzja została uchylona i przekazana do ponownego rozpatrzenia.

W 2016 roku udzielono odpowiedzi na 211 pism i wniosków o udostępnienie danych ze zbiorów danych osobowych składanych głównie przez Ośrodki Pomocy Społecznej, PCPR, Policję, Prokuraturę, Sądy i Komornika.

W ramach obsługi programu PŁATNIK do ZUS sporządzono **8 340 zgłoszeń i wyrejestrowań** na formularzach ZUS ZZA, ZUS ZUA, ZUS ZWUA, ZUS ZIUA, ZUS ZCNA.

VIII. GOSPODARKA FINANSOWA

Powiatowy Urząd Pracy w Sokołowie Podlaskim realizuje zadania na podstawie ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (tj. Dz. U. z 2015 r., poz. 149) stosując ustawę z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2013 r., poz. 885 z późn. zm.). Fundusz Pracy jest państwowym funduszem celowym przeznaczonym na wypłatę zasiłków dla bezrobotnych oraz aktywizację zawodową osób bezrobotnych.

Głównym dysponentem środków Funduszu Pracy jest Minister Pracy i Polityki Społecznej, który przekazuje samorządom powiatowym środki obligatoryjnie do wysokości potrzeb związanych z wypłatą zasiłków dla bezrobotnych i dodatków aktywizacyjnych, natomiast na wydatki związane z realizacją programów na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych, środki są limitowane do wysokości wynikającej z algorytmu ich podziału, który uwzględnia poziom i strukturę osób bezrobotnych w poszczególnych powiatach.

W 2016 roku Powiatowy Urząd Pracy w Sokołowie Podlaskim dysponował następującymi środkami finansowymi:

- 1) **3 321 780,00 zł** – limit przyznany wg algorytmu;
- 2) **1 311 569,00 zł** – w ramach projektu „**Aktywizacja osób młodych pozostających bez pracy w powiecie sokołowskim**” realizowanego z Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój, Oś Priorytetowa I Osoby młode na rynku pracy, Działanie 1.1. – Wsparcie osób młodych pozostających bez pracy na regionalnym rynku pracy – projekty pozakonkursowe, Poddziałanie 1.1.1 – Wsparcie udzielane z Europejskiego Funduszu Społecznego;
- 3) **719 751,00 zł** – w ramach projektu „**Aktywizacja osób w wieku 30 lat i powyżej pozostających bez pracy w powiecie sokołowskim**” współfinansowanego przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego Regionalny Program Operacyjny Województwa Mazowieckiego;
- 4) **134 700,00 zł** – w ramach środków z rezerwy Ministra (skierowanych do osób bezrobotnych z art.49 ustawy);
- 5) **1 210 400,00 zł** – refundacja kosztów za zatrudnienie bezrobotnego do 30 roku życia;
- 6) **780 000,00 zł** – środki Funduszu Pracy w formie Krajowego Funduszu Szkoleniowego z przeznaczeniem na kształcenie ustawiczne pracownika i pracodawcy;
- 7) **2 280,00 zł** – środki z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych na aktywizację osób niepełnosprawnych;
- 8) **368 800,00 zł** – środki Funduszu Pracy na finansowanie innych zadań fakultatywnych;
- 9) **2 228 634,00 zł** – środki na wypłatę zasiłków dla bezrobotnych oraz dodatki aktywizacyjne;
- 10) **1 753 375,00 zł** – środki na podstawową działalność urzędu;
- 11) **1 380 552,00 zł** – środki na zadania zlecone – składka na ubezpieczenie zdrowotne od osób bezrobotnych bez prawa do zasiłku;

Sprawozdanie z planu finansowego i aktywizacji osób bezrobotnych w 2016 roku

Wyszczególnienie	Plan finansowy	Liczba osób objętych aktywizacją w 2016 roku
Algorytm		
Szkolenia	87 000,00	25
Bon szkoleniowy	34 000,00	10
Prace interwencyjne	413 600,00	104
Roboty publiczne	381 500,00	36
Refundacja za prace społecznie użyteczne	98 586,00	67
Staże	661 375,00	118
Bon stażowy	3 800,00	2
Jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej	615 800,00	27
Refundacja pracodawcy kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy dla bezrobotnego	230 000,00	33
Bon zatrudnieniowy	274 700,00	6
Bon na zasiedlenie	179 800,00	25
Dofinansowanie do wynagrodzenia 50+	242 000,00	23
Zatrudnienie wspierane	5 905,00	3
Razem algorytm	3 228 066,00	479
Projekt „Aktywizacja osób w wieku 30 lat i powyżej pozostających bez pracy w powiecie sokołowskim” w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego		
Staże	242 000,00	0
Jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej	276 000,00	12
Refundacja pracodawcy kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy dla bezrobotnego	201 751,00	9
Razem	719 751,00	21
Projekt „Aktywizacja osób młodych pozostających bez pracy w powiecie sokołowskim” w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój.		
Szkolenia	70 350,00	21
Staże	738 219,00	100
Jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej	503 000,00	22
Razem	1 311 569,00	143

Rezerwa Program aktywizacji zawodowej dla bezrobotnych z art. 49 ustawy		
Prace interwencyjne	56 700,00	18
Staże	78 000,00	15
Razem	134 700,00	33
Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych na aktywizację osób niepełnosprawnych		
Staże	2 280,00	1
Razem	2 280,00	1
Art.150 f		
„Refundacja wynagrodzeń dla osób do 30 roku życia”	1 210 400,00	108
OGÓŁEM	6 606 766,00	784

IX. ORGANIZACJA I FUNKCJONOWANIE URZĘDU

1. Zatrudnienie – polityka kadrowa

Osoby bezrobotne korzystające z naszej pomocy mają szczególne prawo domagania się od Powiatowego Urzędu Pracy przedstawienia im oferty zatrudnienia lub przynajmniej zbliżonej do zatrudnienia formy aktywizacji zawodowej bądź innej formy pomocy. Powiatowy Urząd Pracy nie może wobec takich oczekiwań pozostać bezczynny, a prowadzone przez nas pośrednictwo pracy musi przynieść widoczny rezultat, co z kolei rodzi konieczność zapewnienia odpowiedniej, wykwalifikowanej kadry pracowniczej, która na dzień 31 grudnia 2016 roku wyniosła 27 osób zatrudnionych.

W porównaniu do lat poprzednich Urząd osiągnął korzystną strukturę zatrudnienia wśród pracowników zatrudnionych na stanowiskach kluczowych, tj. bezpośrednio związanych z obsługą klienta. Z ogólnej liczby zatrudnionych 12 osób pełni funkcję doradców klienta, a głównym ich zadaniem jest współpraca z klientem od momentu pierwszej wizyty w urzędzie do chwili osiągnięcia przez klienta zamierzonego celu, np. podjęcia zatrudnienia czy też pozyskania odpowiedniego pracownika.

Wśród zatrudnionych przeważają pracownicy z wykształceniem wyższym i stanowią – 81,5% zatrudnionych. Kolejne dwie grupy to pracownicy z wykształceniem średnim zawodowym oraz z wykształceniem policealnym – 18,5%.

Struktura zatrudnienia pracowników według stażu pracy w służbach zatrudnienia przedstawiała się następująco:

- więcej niż 20 lat stażu pracy w publicznych służbach zatrudnienia – 29,6% zatrudnionych,
- od 10 do 20 lat stażu pracy w publicznych służbach zatrudnienia – 18,5% zatrudnionych,
- od 5 do 10 lat stażu pracy w publicznych służbach zatrudnienia – 29,6% zatrudnionych,
- od 1 do 5 lat stażu pracy w publicznych służbach zatrudnienia – 14,8 % zatrudnionych,
- do 1 roku stażu pracy w publicznych służbach zatrudnienia – 7,4% zatrudnionych.

W 2016 roku pracownicy Powiatowego Urzędu Pracy w Sokołowie Podlaskim doskonalili swoje kwalifikacje. Założone zadania dotyczące wzmacniania kadrowego i kompetencyjnego oraz profesjonalizacji Publicznych Służb Zatrudnienia zostały w pełni zrealizowane. Wykorzystane zostały różne formy doształcania: szkolenia, kursy, warsztaty szkoleniowe, seminaria i konferencje, a ich organizatorami były instytucje szkoleniowe.

2. Działalność kontrolna

Kontrole zewnętrzne

W 2016 roku w Powiatowym Urzędzie Pracy w Sokołowie Podlaskim zostały przeprowadzone 4 kontrole zewnętrzne przez:

1. Starostwo Powiatowe w Sokołowie Podlaskim – kontrola kompleksowa w zakresie

gospodarki finansowej za 2015 rok, w dniach 01.03.2016 – 15.03.2016 r.

2. Archiwum Państwowe w Siedlcach – kontrola archiwum zakładowego, w dniu 29.04.2016 r.
3. ZUS O/Siedlce – kontrola w zakresie prawidłowości i rzetelności obliczania składek na ubezpieczenie społeczne, ustalania uprawnień do świadczeń z ubezpieczeń społecznych, prawidłowości i terminowości opracowywania wniosków o świadczenia emerytalne i rentowe, wystawiania zaświadczeń lub zgłaszania danych dla celów ubezpieczeniowych, w dniach 9 – 10.06.2016, 13 – 16.06.2016, 20 -22.06.2016, 27 – 29.06.2016.
4. Mazowiecki Urząd Wojewódzki w Warszawie Delegatura – Placówka Zamiejscowa w Siedlcach – kontrola problemowa w zakresie prawidłowości wydawania decyzji w trybie art. 132, art. 145, art. 154 – 155 kodeksu postępowania administracyjnego, w szczególności: prawidłowość kompletowania dokumentacji i gromadzenia dowodów, niezbędnych do ustalenia zaradności zastosowania trybów weryfikacji wcześniej wydanych decyzji, czynności materialno – techniczne i autokontrolne, podjęte przez organ zatrudnienia, w przypadku wpływających odwołań od decyzji wydanych przez Starostę Sokołowskiego, prawidłowości oraz terminowości wydawania decyzji administracyjnych. Kontrola odbyła się w dniach 03 – 10.11.2016 r.

Dokumentacja kontroli zewnętrznej gromadzona jest w Referacie Organizacyjno - Administracyjnym.

Wizyty monitorujące realizację umów zawartych w ramach realizowanych instrumentów rynku pracy

W 2016 roku przeprowadzono **136 wizyt monitorujących** w jednostkach, które podpisały umowy o organizację aktywnych programów rynku pracy. Dotyczyły one głównie prawidłowości wykorzystania środków Funduszu Pracy, tj.:

- **75** wizyt monitorujących z zakresu prawidłowości wykorzystania jednorazowych środków udzielonych bezrobotnym ze środków Funduszu Pracy na **rozpoczęcie działalności gospodarczej**;
- **7** wizyt z zakresu prowadzenia **szkoleń** dla bezrobotnych pod kątem realizacji programu szkolenia i uczestnictwa bezrobotnych;
- **37** wizyt monitorujących z realizacji umów zawartych z pracodawcami w sprawie **organizacji staży**;
- **17** wizyt monitorujących związanych z przyznaniem **kosztów refundacji wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy** dla skierowanego bezrobotnego.

Zakres wizyt monitorujących obejmował sprawdzenie m.in.: warunków świadczenia pracy, zgodności zakupionego towaru lub sprzętu potwierdzonego fakturami ze stanem faktycznym, warunków szkolenia, bazy dydaktycznej, frekwencji czy wykorzystania przysługujących dni wolnych od pracy.

W wyniku wizyt monitorujących nie stwierdzono nieprawidłowości oraz nie wydano zaleceń pokontrolnych. Osoby kontrolowane posiadały aktualny wpis do ewidencji działalności gospodarczej i opłacały należne składki ZUS lub KRUS.

PODSUMOWANIE

RYNEK PRACY

1. **Napływ** do bezrobocia (rejestracja bezrobotnych) utrzymał się na poziomie **2 752 osób**, a **odpływ** (wyrejestrowanie) na poziomie **3 068 osób**.
2. Na sokołowskim rynku pracy większość stanowili bezrobotni **mężczyźni**, których na koniec 2016 roku było **1 043**, tj. 53,9 % ogółu bezrobotnych.
3. Wśród populacji bezrobotnych **189 osób posiadało prawo do zasiłku**, tj. 9,7% ogółu bezrobotnych.
4. Charakterystyczną cechą bezrobocia, niezależnie od tendencji występujących w kształtowaniu się ogólnej liczby bezrobotnych w poszczególnych latach, jest utrzymywanie się niekorzystnych cech w strukturze bezrobocia, do których w szczególności należy wysoki udział w ogólnej liczbie bezrobotnych osób:
 - młodych, w tym:
 - ✓ do 25 roku życia – **372 osoby** tj. 18,2% ogółu bezrobotnych,
 - ✓ do 30 roku życia – **694 osoby**, tj. 35,8% ogółu bezrobotnych,
 - długotrwale bezrobotnych – **1 157 osób**, tj. 59,8% ogółu bezrobotnych,
 - o niskim poziomie wykształcenia – **991 osób**, tj. 49,5 % ogółu bezrobotnych.
5. **23,8 %** ogółu bezrobotnych nie posiadało kwalifikacji do wykonywania jakiegokolwiek zawodu.
6. **30%** ogółu bezrobotnych to bezrobotni bez doświadczenia zawodowego.
7. Osoby powyżej 50 roku życia stanowiły 24,6% ogółu bezrobotnych – **477 osób**.
8. W rejestrze osób niepełnosprawnych pozostało **106 osób**.
9. Liczba bezrobotnych zamieszkałych na terenach wiejskich wyniosła 1 023 osoby (w tym 480 kobiet) – **52,8%** ogółu zarejestrowanych.
10. Najliczniej bezrobotni zarejestrowani w Powiatowym Urzędzie Pracy w Sokołowie Podlaskim na koniec roku 2016 reprezentowali takie zawody jak:
 - sprzedawca – 205 osób;
 - robotnik budowlany – 83 osoby;
 - ślusarze i pokrewni – 52 osoby,
 - kierowca samochodu ciężarowego - 51 osób.

AKTYWNE PROGRAMY RYNKU PRACY

Pośrednictwo pracy

1. Urząd pozyskał **1 830 miejsc pracy**.
2. **1 814 osób podjęło pracę**, w tym pracę niesubsydiowaną podjęły **823 osoby**.
3. Pośrednicy pełniący funkcję doradcy klienta instytucjonalnego odbyli 301 wizyt u pracodawców, w wyniku których pozyskali 55 miejsc pracy. Ponadto pozyskali do

współpracy 153 nowych pracodawców.

4. Najwięcej ofert pracy wpłynęło do Urzędu w następujących zawodach:
 - rozbieracz – wykrawacz – 275 miejsc pracy;
 - sprzedawca – 120 miejsc pracy;
 - robotnik gospodarczy – 115 miejsc pracy;
 - pracownicy biurowi – 95 miejsc pracy;
 - pracownicy budowlani – 70 miejsc pracy.

Poradnictwo zawodowe

1. Z usług doradcy zawodowego skorzystało 366 osób w ramach poradnictwa indywidualnego (informacje i porady indywidualne), natomiast 1 144 osoby w ramach poradnictwa grupowego (informacje i porady grupowe).
2. Opracowano **3 369** Indywidualnych Planów Działania dla osób bezrobotnych.

Aktywne programy przeciwdziałania bezrobociu finansowane ze środków Funduszu Pracy

1. W ramach otrzymanych środków w 2016 roku Powiatowy Urząd Pracy w Sokołowie Podlaskim objął wsparciem **784 osoby**, w tym:
 - staż u pracodawcy – 234 osoby;
 - bon stażowy – 2 osoby;
 - prace interwencyjne – 122 osoby;
 - prace społecznie użyteczne – 67 osób;
 - pomoc finansowa na podjęcie działalności gospodarczej – 61 osób;
 - wyposażenie lub doposażenie stanowisk pracy – 42 osoby;
 - szkolenia – 46 osób;
 - bon szkoleniowy – 10 osób;
 - bon na zasiedlenie – 25 osób;
 - bon zatrudnieniowy – 6 osób;
 - zatrudnienie wspierane – 3 osoby;
 - dofinansowanie do wynagrodzenia 50+ – 23 osoby;
 - refundacja wynagrodzeń dla osób do 30 roku życia – 108 osób;
 - roboty publiczne – 36 osób.
2. Efektywność zatrudnieniowa programów aktywizujących kształtowała się następująco:
 - prace interwencyjne – 93%;
 - szkolenia dla bezrobotnych – 85%;
 - staże – 90%;
 - roboty publiczne – 94%;
 - prace społecznie użyteczne – 67%.